

Izdaja Zavod za gospodarsko propagando - Domžale, Ljubljanska 92 - Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Milan Flerin - Izhaja vsakega 25. v mesecu - Ziro račun 600-20-2-458 - Cena 20 dinarjev - Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani

Občinski poročevalec

Leto II. — St. 1 — Domžale, 25. I. 1963

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

Občinska konferenca SZDL

Osnovni problem: modernizacija kmetijstva v občini

27. decembra 1962 je bila konferenca občinske organizacije SZDL v Domžalah, ki je obravnavala razvoj kmetijstva in gozdarstva v občini. Konferenca je bila pravzaprav nadaljevanje zadnjega razširjenega plenuma in konferenc KO SZDL, ki so obravnavale isti problem.

Nekaj nad 100 delegatov in gostov je poslušalo in aktivno spremljalo predsednikov referat, ki je obdelal splošno stanje v jugoslovanskem kmetijstvu in ga primerjal s stanjem kmetijstva v republiki, okraju in občini.

Celotno naše kmetijstvo, posebno pa proizvodnja v tej panogi gospodarstva mora na novo pot zaradi velikih premikov v socialni strukturi prebivalcev in zaradi hitrega gospodarskega in družbenega razvoja. Večjo proizvodnjo v kmetijstvu terja hitro naraščanje mestnih in industrijskih središč, vedno večje število delovnih ljudi izven kmetijske dejavnosti in težnja po vedno višjem življenjskem standardu. Vse to zahteva v kmetijstvu hitrih ukrepov.

Do leta 1950 se je v Jugoslaviji preživljalo s kmetijstvom nad 70% prebivalcev, danes le še 50%. V naši občini je bilo pred vojno 65% kmetov in obrtnikov, danes se preživlja izključno s kmetijstvom le še 20% prebivalcev, v ravninskem predelu občine pa se izključno z kmetijstvom preživlja le še 4% občanov. To pomeni vedno večji pritisk na trg kmetijskega blaga, na drugi strani pa je vedno več kmetijskih površin, ki so slabo obdelane in ne dajo tistega dohodka, ki bi ga dale z intenzivno obdelavo. Da bomo rešili te probleme, moramo imeti jasno perspektivo razvoja kmetijstva, ki nam mora zagotoviti čim več tržnih viškov. Zavedati se moramo, da nam daje tržne viške v pretežni meri le družbeni sektor kmetijstva.

V naši občini nam daje družbeni sektor kmetijstva približno trikrat več tržnih viškov mleka in govejega mesa ter desetkrat več tržnih viškov prašičev kot ves zasebni sektor. Katastrski dohodek površin je v družbenem sektorju približno 2,5-krat večji od dohodka, ki ga je ta zemlja dajala v zasebnem lastništvu. Ponekod, kot npr. na Pšati, je katastrski dohodek tudi 15-krat večji od nekdanje-

ga, ko je zamočvirjena zemlja dajala po 20q kislega sena na ha.

Tako visoka proizvodnja je posledica mehanizirane obdelave kompleksov, uporabe vseh agrotehničnih ukrepov in moderne tehnologije, seveda pa je to tudi posledica hidro- in agromelioracij. Da smo prišli do takih uspehov je bilo za razvoj kmetijstva v občini vloženi 2,5 milijarde din družbenih sredstev. Naša naloga je, da bodo te velike investicije čimprej rentabilne in bodo čimprej omogočile polno proizvodnjo zgrajenih objektov za specializirano proizvodnjo (mleko, goveje meso, prašiči). Največjo težavo v družbenem kmetijstvu predstavlja pomanjkanje zemlje za krmsko bazo. Naša skrb je, da omogočimo pridobivanje zemlje socialističnim kmetijskim obratom, ki jo bodo v naslednjih treh letih pridobivali z odkupom in zakupom.

V razpravi smo zvedeli, da je bila doslej vsakemu za delo sposobnemu kmetovalcu, ki mu je bila zemlja arondirana, ponujena tudi zaposlitev v kmetijstvu. Podatki pa kažejo, da se občani v kmetijsko proizvodnjo nočejo vključevati. Kmetijski obrati v občini zaposlujejo vsega

412 delavcev, od teh je domačinov le 64. V perspektivi bodo kmetijski obrati rabilili 463 delavcev. Današnja specializirana kmetijska proizvodnja potrebuje kvalificiranih delavcev in so že doslej njihovi osebni dohodki primerno urejeni. V letu 1960 so bili povprečni osebni dohodki v kmetijstvu mesečno 18.000 din, v letu 1962 pa so narasli povprečno na 31.851 din, seveda na podlagi večje storilnosti. Industrija je v istem razdobju dvignila osebne dohodke od povprečja 18.700 din na 28.178 din mesečno.

V razpravi je bilo dosti govora tudi o socialnih problemih, ki nastajajo v kmetijstvu. Razprava je pokazala, da bi taki problemi nastajali, čeprav ne bi vršili socializacije kmetijstva. Vse take probleme je že doslej reševala družba, s povečanjem produktivnosti v kmetijstvu in intenzivno obdelavo vseh sposobnih kmetijskih površin pa bo te probleme še lažje reševati, ker bo materialna osnova družbe večja. Sprejet je bil predlog, da bi se ustanovil poseben sklad za kmetijstvo. Nadalje je bilo na konferenci govora o davčni politiki, ki zasluži revizijo v (Nadaljevanje na 2. strani)

Delovno predsedstvo uspele občinske konference SZDL

Kmetijstvo in sodelovanje med družbenimi organizacijami

Redna letna konferenca LMS občine Domžale z osnovno temo »Kmetijstvo in sodelovanje med družbenimi organizacijami« je bila zelo razgibana in plodna.

Številni problemi v kmetijstvu, industriji ter v uveljavljanju mladih v gospodarskem in družbenem življenju v komuni so dobili mesto v živahni in samokritični diskusiji. Konferenca je pregledala tudi delo občinskega komiteja LMS v preteklem obdobju.

Občinski komite LMS sicer ni izpolnil vseh nalog, vendar je treba upoštevati, da je letos prvič delal, da ni bil samo in zgolj na papirju, kot vsa leta doslej. Res je, da aktivni LM predvsem na kmetijskem

območju občine še niso odigrali tiste vloge v socializaciji vasi, ki bi jo morali. Eden od vzrokov za to je, da niti sami mladinci niti občinski komite niso bili dovolj seznanjeni s perspektivnim planom arondacije in podružbljanja zemlje v občini.

Zato so ostali pasivni, čeprav bi moral »sin znati prepričati očeta o koristnosti sodobnih agrotehničnih ukrepov«, kot je dejal nek delegat. Poleg tega je prišlo do nekaterih nepravilnosti pri odkupu in arondaciji zemlje. Tako je delegat iz Moravč navedel, da so morali kmetje še dve leti plačevati davke za že arondirano, ali odkupljeno zemljo. Kmetijska zadruga Lukoviča pa ni mogla drugače, kot da to prizna in povrne te dajatve upravičenecem.

Perspektivni plan pa predvideva v obdobju 1962—1972 nadaljnje povečanje zemlje v socialističnem sektorju od sedanjih 10,5% na 32,7% vseh površin v občini. Letos je kmetijstvo v domžalski komuni prvič preseгло industrijo v izvozu na tujja tržišča, kar kaže, da mu moramo posvetiti vso pozornost. Dejstvo pa je, da moramo tudi zasebne proizvajalce spodbuditi k čimvečji proizvodnji, ki je njim samim in nam vsem v korist.

Dejstvo je tudi, da mladina še vedno beži v tovarne, skratka da zemlja ostaja brez mladih, delavoljnih rok. Na vaseh je premalo kadrov in to tudi v socialističnem sektorju, ki bi znali usmerjati kmetijsko proizvodnjo. Zato moramo v bodoče poskrbeti za izenačevanje pogojev dela v kmetijstvu in industriji, kajti drugače ne bomo zajezili odtoka delovne sile v industrijo.

Pri tem je najvažnejša skupna akcija vseh zavestnih sil, tako SZDL in ZK kot mladinske organizacije.

Po ugotovitvah dosedanjega predsedni-

ka občinskega komiteja tov. Muhiča bi morali k temu prispevati odločilen delež tudi mladi komunisti, ki jih je v občini 160, pa so prav do sedaj povečini pasivno pričakovali sunek od zgoraj in od starejših. Mladina pa mora postati enakovreden faktor na vasi in v industriji, ki bo aktivno posegal tako v socializacijo vasi kot v delavsko samoupravljanje v podjetjih. Mladinci ne smejo nastopati kot predstavniki LM, ampak kot enakopravni mladi proizvajalci, katerih interesi niso prav nič drugačni od interesa vseh nas. To je bil glavni zaključek diskusije in poročil ter uvodnega referata.

Na konferenci so poudarili, da se je število mladih in njihova vloga v organih delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja (v šolstvu in drugod) zelo povečala. Občinski komite je v ta namen organiziral med letom za mlade upravljavce tri seminarje.

Obravnavali so tudi povezavo med mladinsko in drugimi družbenimi organizacijami, ki se je letos okrepila, vendar je opaziti to, da prav komisija za delo z družbenimi organizacijami in društvi pri Občinskem odboru SZDL obstaja samo na papirju.

Ali pomoč SZDL in njena vloga povezave res ne bo prišla dlje od razdeljevanja dotacij? To vprašanje terja odgovora

Pri občinskem komiteju LMS bodo ustanovili tudi komisijo za štipendije, ki bo nadzorovala pravilno in smotrno razdeljevanje. Pri tem bo sodelovala z vsemi gospodarskimi in družbenimi organizacijami v komuni.

Novi komite in novega predsednika tovariša Dostala pa čaka vrsta nalog v prihodnjem obdobju, katerim, upajmo, bodo kos!

(Nadaljevanje s 1. strani)

smislu, da bo davek stimulacija za večjo proizvodnjo in intenzivno obdelavo zemlje, da pa ne bo povzročal socialnih problemov na vasi.

Razprava je tekla okoli nujnosti melioriranja področja Rače in Radomlje, kar bi omogočilo intenzivno obdelovanje okoli 1000 ha površin, s čimer bi pridobili komplekse za pridelovanje krompirja in povrtnine.

Dosti je bilo govora tudi o razvoju kmetijske proizvodnje v Črnem grabnu in hribovitem predelu moravske doline, kjer bodo ostali zasebni kmetovalci tudi v bodoče. V teh predelih bo treba dvigniti proizvodnjo z rajonizacijo in proizvodnim sodelovanjem s kmetijsko zadrugo.

Konferenca je postavila trdne temelje in določila jasne koncepte za nadaljnje delo za čim hitrejši tempo modernizacije našega kmetijstva in s tem za boljše življenjske pogoje vseh ljudi v občini.

Ne prvi april — čista resnica — tračnice na Ljubljanski cesti

Nekega meglenega jutra v decembru 1962 so Domžalčani z nemajhnim začudenjem opazovali lokomotivo, ki so vajeni gledati le na železniških progah, kako se počasi premika po glavni domžalski cesti. Radovednežem ni ušlo, da je namenjena v »Združeno kemično industrijo«, kjer naj bi pomagala proizvajati paro za nemoteno predelavo krompirja v škrob. Hudo mušneži pa so takoj uganili, da je to zametek nove železniške proge v Moravško dolino, kajti sedanja cesta bo zaradi vedno večjega prometa kmalu neuporabna, Domžale pa ne morejo ostati brez zanesljive prometne zveze s to lepo in bogato dolino.

Fotograf je to lokomotivo na njeni prvi vožnji skozi Domžale ujel na postajališču pri l. osnovni šoli, ujel pa je tudi prometnega miličnika, kako »ureja« nenaavadni prometni problem.

Predlog statuta občine Domžale

Razprava o statutu občine Domžale je že dolgo časa v polnem teku, seveda do sedaj samo v ožji in razširjeni komisiji za sestavo osnutka tega statuta. Že v prejšnji številki našega glasila smo objavili prvi sestavek s tega področja, in sicer razpravo o krajevnih skupnostih. Ker pa so nekateri občani izrazili željo, da bi objavili osnutek statuta v celoti, pričenjamo z današnjo številko za objavljanjem prvih desetih členov, tj. prvega dela s temeljnimi določbami predlog novega statuta z željo, da bi se občani seznanili z njimi in dali še pred splošno razpravo na zborih volivcev svoja mnenja, pripombe in dopolnitve. Predloge za spremembo posameznih določb statuta kakor tudi pripombe načelnega značaja sprejema komisija za pripravo statuta pri obč. LO Domžale.

1. Temeljne določbe:

1. člen

Občina Domžale je temeljna družbeno-politična skupnost samoupravljanja in temeljna teritorialna družbeno-ekonomska skupnost na svojem območju.

2. člen

Območje občine Domžale obsega naslednje katastrske občine: 1. Blagovica, 2. Brezovica, 3. Češnjice (del), 4. Depalavas, 5. Dob, 6. Dragomelj, 7. Domžale, 8. Drtija, 9. Homec, 10. Ihan, 11. Jarše, 12. Koreno, 13. Krašnja, 14. Krtina, 15. Loka, 16. Lukovica, 17. Mengeš, 18. Moravče, 19. Peče, 20. Podgorica (del), 21. Podrečje, 22. Prevoje, 23. Radomlje, 24. Rafolče, 25. Dóbeno, 26. Rova, 27. Selo, 28. Spodnje Koseze, 29. Stob, 30. Studa, 31. Studenec, 32. Sv. Miklavž, 33. Sv. Trojica, 34. Sv. Andrej, 35. Sv. Mohor, 36. Valentin, 37. Šen-tožbolt, 38. Trojane, 39. Trzin, 40. Velikavas (del), 41. Vrhpolje, 42. Zgornje Koseze, 43. Zlato polje, 44. Zirovše.

Sedež občine je v Domžalah.

3. člen

Občina je pravna oseba.

4. člen

Občina Domžale je v sestavu okraja Ljubljana in Socialistične republike Slovenije.

5. člen

Občina Domžale ima svoj pečat.

Pečat je okrogle oblike ter obsega grb in ime Socialistične republike Slovenije in ime okraja in ime občine.

6. člen

Občina Domžale ima svoj praznik.

Občinski praznik je 27. julij, to je obletnica pričetka oborožene vstaje proti okupatorju, kjer so sodelovali prvoborci iz občine Domžale.

7. člen

Občina Domžale kot temeljna družbeno-ekonomska in politična skupnost obča-

nov na svojem območju usklajuje splošno družbene in individualne interese. Zaradi tega mora občina skrbeti za gospodarski razvoj, razvoj na področju zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, šolstva, prosvete, kulture, telesne vzgoje, za razvoj komunalnih in drugih družbenih služb.

8. člen

V občini občani neposredno in po organih družbenega samoupravljanja v svojih delovnih organizacijah ter društvih in po organih občine:

1. ustvarjajo družbene in materialne pogoje za razvoj proizvodnih sil, gospodarskih in drugih dejavnosti, za delo in zaposlovanje ter za dvig proizvodnosti dela;

2. usklajujejo razvoj gospodarstva in razvoj drugih dejavnosti;

3. uresničujejo čim popolnejše uveljavljanje načela delitve po delu;

4. odločajo o sredstvih, ki v okviru delitve družbenega dohodka služijo za zadovoljevanje skupnih družbenih potreb v občini;

5. odločajo o vlaganju sredstev za gospodarski razvoj, s katerimi občina samostojno razpolaga;

6. urejajo vprašanja, ki imajo splošen pomen za gospodarsko, kulturno in družbeno življenje in razvoj v občini ter način uporabe zemljišč in stavb v družbeni lastnini ter stvari v splošni rabi;

7. skrbijo, da se zemljišča kot dobrina splošnega družbenega pomena izkoriščajo v skladu s splošnimi, z zakonom določenimi interesi;

8. zagotavljajo materialne in druge pogoje za zadovoljevanje potreb za stalno

zboljševanje svojih in splošnih življenjskih pogojev v občini, posebno na področju vzgoje, izobraževanja, kulture, zdravstva, socialnega varstva, rehabilitacije, stanovanj ter komunalnih in drugih družbenih služb;

9. uresničujejo pravico do osnovnega osemletnega šolskega izobraževanja;

10. ustanavljajo gospodarske organizacije ter organizirajo komunalne in druge družbene službe ter usklajujejo razvoj naselij;

11. opravljajo družbeno nadzorstvo nad gospodarjenjem z družbeno lastnino v občini;

12. organizirajo in varujejo osebno varnost in varnost premoženja ter javni red in mir;

13. oblikujejo in usklajujejo razvoj naselij;

14. zagotavljajo izvrševanje in uporabo zakonov in drugih predpisov in varujejo zakonitost v občini;

15. opravljajo tudi druge zadeve, ki so zanje skupnega pomena, razen tistih, ki so v skladu z ustavo in z zakoni v pristojnosti drugih družbeno-političnih skupnosti.

9. člen

Pravice in dolžnosti občine opravljajo občinska skupščina in njeni organi, krajevne skupnosti, občani na zborih občanov, samoupravni organi delovnih organizacij, Socialistična zveza delovnega ljudstva in druge družbene organizacije v občini.

10. člen

Občina opravlja svoje pravice in dolžnosti na podlagi in v mejah ustave, zakonov ter svojih predpisov in v okviru enotnega političnega, ekonomskega in pravnega sistema.

Potna dovoljenja in šoferski izpiti odslej dalje v Domžalah

Ze v začetku preteklega leta so tajništva za notranje zadeve okrajnih ljudskih odborov večino upravnih poslov dejansko prenesla v pristojnost občinskih upravnih organov, pristojnih za notranje zadeve in s tem močno približala te službe občanom.

V letošnjem letu pa se ta proces še pogloblja.

Tako je obč. ljudski odbor Domžale že doslej sprejemal vse vloge za izdajo potnih listov in jih posredoval Tajništvu za notranje zadeve OLO Ljubljana v rešitev. Letos s 1. 1. 1963 pa je upravni organ za notranje zadeve občinskega ljudskega odbora v Domžalah po pooblastilu GNZ OLO Ljubljana postal pristojen tudi za reševanje vseh vlog za izdajo potnih listin. S prenosom teh poslov na občinski ljudski odbor je znatno skrajšan čas, ki je potreben za rešitev vlog, saj je bila ustrezna služba tajništva z velikim številom tovrstnih vlog močno obremenjena.

Postopek za izdajo potnega lista se za prosilce v ničemer ne spremeni in se prošnje na predpisanem obrazcu s prilogami še naprej vlagajo na sedežu občinskega ljudskega odbora Domžale pri referatu za potna dovoljenja.

Razen te pristojnosti pa bodo odslej tudi izpiti voznikov motornih vozil v Domžalah. Da se znižajo stroški kandidatom za voznike motornih vozil, ki so jih imeli ob opravljanju voznških izpitov zaradi večje izgube časa in da se tudi to področje približa državljanom je okrajni ljudski odbor Ljubljana reorganiziral tudi delo komisije za izpite voznikov motornih vozil. Namesto ene okrajne komisije za izpite voznikov motornih vozil, ki je doslej delovala v Ljubljani in je bila močno obremenjena, je to delo sedaj razdeljeno na devet izpitnih centrov. Tak izpitni center od 1. 1. 1963 dalje obstaja tudi v Domžalah in je pristojen za območje občin Domžale in Kamnik. Izpitno komisijo, ki jo je imenoval državni sekretariat za notranje zadeve LRS sestavljajo državljani — strokovnjaki s področja prometa, ki stanujejo in živijo na območju obeh občin. S sestavo komisije je zagotovljeno, da bodo izpiti enako kvalitetni kot so bili doslej.

Tovarna Toko - največji izvoznik v občini Domžale

Tovarne Toko ni treba posebej predstavljati. Lahko trdimo, da so v vseh naših trgovinah z usnjenimi izdelki njeni kvalitetni in moderni izdelki blago, ki po njem kupci najbolj povprašujejo. Toda ne samo pri nas. Njeni izdelki so znani in iskani tudi v tujini, kamor jih tovarna izvažata že 15 let.

V tujino je začela izvažati leta 1947 in je bila drugo podjetje v Sloveniji, ki je začelo samo, brez posrednikov, izvažati. Vendar je tovarna to leto in še tudi naslednje v bistvu izvažala samo kolekcije, ki so imele namen seznaniti tuje trgovce z njenimi izdelki, in tako pripraviti ugodna tla za prodajo. Tujina se je za izdelke polagoma ogrela in zdaj izvoz iz leta v leto narašča. Medtem ko je leta 1947 znašala vrednost izvoza le 240.000 dinarjev, je v letu 1961 izvoz narasel že na 137.000.000 dinarjev. Letos (1963) pa bo predvidoma presegel 150.000.000 dinarjev. Izvoz izdelkov je usmerjen predvsem v zahodne evropske države, čeprav je tudi na vzhodu, posebno na Poljskem, zanje veliko zanimanje. V jugoslovanskem izvozu sodeluje Toko skoraj z eno tisočino. Od svoje celotne proizvodnje pa izvažata 36%, od usnjene galanterije pa več kot polovico. Zanimiv podatek je tudi ta, da znaša v jugoslovanski industriji usnjene galanterije delež podjetja Toko v proizvodnji dobro tretjino, delež v izvozu pa zavzema dve tretjini celotnega jugoslovanskega izvoza usnjene galanterije. Ker tovarna potrebuje za svoje izdelke tudi precej stvari, ki jih pri nas ni dobiti, zlasti je to okovje za torbice, je razumljivo vezana tudi na uvoz. Vendar znaša ta le 15% njenega izvoza. Lani pa so v tovarni uvoz z zahoda celo zmanjšali za eno petino, kar pomeni dodatni delež k že tako sorazmerno visoki vrednosti deviz, ki jih s svojim izvozom ustvarjajo.

Ze iz teh skromnih podatkov se lahko vidi, da je podjetje Toko za naše gospodarstvo zelo pomembno. Zlasti razveseljivo pa je dejstvo, da je s svojimi izdelki prodrlo na izredno občutljivo tuje modno tržišče in da svoj izvoz stalno iz leta v leto povečuje. Po drugi strani pa s težnjami po zmanjšanju uvoza iz zahodnih držav svoj delež dragocenih deviz za naše gospodarstvo še povečuje. Seveda se ob vsem tem nehoti porodi vprašanje, kako je delovnemu kolektivu in posebej še vodstvu tovarne uspelo doseči tako pomembne uspehe.

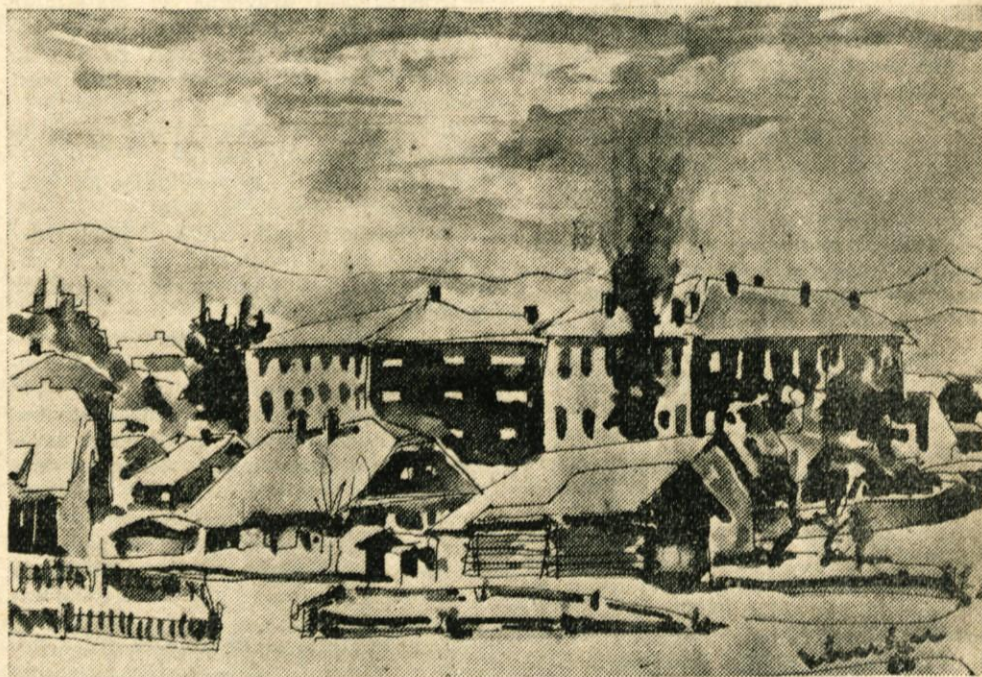
Obiskali smo tovarno in predstavnikom podjetja postavili nekaj vprašanj. Nanje so nam odgovorili direktor Stane Rozman, računovodja Helmut Mrežar in predsednik delavskega sveta Franc Marinič.

Stane Rozman: »Vprašujete, kako nam je uspelo, da smo dosegli tako visok izvoz? Prodor na svetovni trg in uveljavljanje na tujem tržišču nam je omogočila predvsem kvaliteta naših izdelkov. Razen

tega pa smo se specializirali v stroki, in sicer je naša posebnost usnjena galanterija iz svinjskega usnja. Drugo, kar nam omogoča nastopanje na trgu, je pravočasno prilagajanje naših izdelkov zahtevam svetovne mode. To ima za posledico sicer stalno spreminjanje oblik in načina izdelave naših artiklov, je pa skorajda edini način, da lahko uspevamo na tujem

dobro in solidne zastopnike in v poslih s tujino nismo doslej izgubili niti dinarja. Svoje izdelke prodajamo po svetu v najboljših modnih hišah. Tako na primer v Zahodni Nemčiji prodajajo trgovske hiše naše izdelke obenem z največjo nemško tovarno usnjene galanterije. To predvsem zato, ker naši proizvodi dopolnjujejo njihove kolekcije.«

Franc Marinič: »Zanima vas, kako spremljajo v naši tovarni izvoz organi delavskega samoupravljanja? Pri nas se je že kar ustalila navada, da tako upravni odbor kot tudi delavski svet stalno spremljata probleme izvoza in jih na sejah obravnavata. Na boljše kvaliteto in večjo proizvodnjo in s tem razumljivo tudi na večji izvoz pa vpliva predvsem naš način

Stari objekt tovarne TOKO ob Industrijski cesti v Domžalah

Da se lahko tako hitro prilagajamo potrebam, nam omogoča predvsem obrtni način izdelave. Toda kakor je hitro prilagajanje naših izdelkov za potrebe trga prednost tega načina delovnega procesa v tovarni, pa je obrtni način dela za sodobno tovarno velik problem. Težave v proizvodnji pa nam povzročata tudi stara oprema tovarne in pomanjkanje prostorov, posebno skladišč. Neugodno pa je tudi to, da delajo nove stroje za našo stroko le v zahodnih državah in v Ameriki in da v današnji gospodarski situaciji pri nas skoraj gotovo ne moremo misliti na rekonstrukcijo tovarne.«

Helmut Mrežar: »Ne nazadnje je omogočila naše uspehe v tujini tudi dobra organizacija prodaje po svetu. V vsaki državi, kamor izvažamo, in teh je 15, imamo svojega zastopnika, ki sistematično obdeluje trg, nam posreduje želje kupcev in nove modele. Tak sistem prodaje zahteva seveda sistematično spremljanje dela zastopnikov, pa tudi njih zameno, če se pokaže, da je to potrebno. Tako smo zadnje čase zamenjali belgijskega zastopnika in novi nam prodaja skoraj za trikrat več, kot nam je prejšnji. V splošnem pa moramo reči, da imamo

nagrajevanja. Osebni dohodek delavca v naši tovarni je namreč odvisen po eni strani od njegovega večjega prizadevanja pri delu, po drugi strani pa od kvalitete proizvodov. Oba elementa sta tesno povezana med sabo in od izpolnjevanja obeh je odvisna višina osebnih prejemkov. Pozitivno je vplivala na izboljšanje proizvodnje tudi uvedba ekonomskih enot. Posebno ekonomska enota drobne galanterije, ki največ prispeva za izvoz, je že nekajkrat zelo resno in prizadevno razpravljala tudi o izvozu in s tem brez dvoma vplivala na njegovo povečanje.«

V našem razgovoru pa smo izvedeli še za eno zanimivost. V tovarni so nam namreč povedali, da ne gledajo preveč optimistično na še nadaljnje povečanje izvoza svojih izdelkov, ker se že nekaj časa pojavljajo težave v zvezi s svinjskimi kožami. Naša kvalitetna domača pasma prašičev izumira. Velike kmetijske farme goje namreč večinoma uvožene pasme, ki so sicer odlične za večjo prirajo masti ali mesa, njihova koža pa je dokaj slabša od domačih prašičev. Pa tudi sodobni način transporta pokvari veliko kož. Neugodno je še tudi dejstvo, da pri nas prevladuje miselnost, da je svinjska koža odpadek,

Hranilne vloge v občini

Ena od važnih dejavnosti komunalne banke in hranilnice v Domžalah je tudi hranilna služba. Ta oddelek zbira prosta denarna sredstva, tj. prihranke prebivalstva in jih daje interesantom na razpolago kot potrošniška posojila, vlagateljem pa plačuje za njihove vloge obresti.

Ob ustanovitvi banke v Domžalah je imel ta oddelek precejšnje težave, kajti vlagatelji na podlagi izkušenj iz stare Jugoslavije in druge svetovne vojne niso imeli posebnega zaupanja v efekt in smiselnost štednje. Tako gledanje pa je bilo kmalu premagano in državljani so pričeli v vedno večjem številu vlagati svoje prihranke v komunalno banko kakor tudi druge denarne zavode, višina hranilnih vlog se je hitro dvigala, s tem pa je bilo tudi tistim, ki so rabili posojila, omogočeno, da so jih lahko dobili.

V naši družbi je štednja, tj. vlaganje sredstev, ki jih državljani ne rabijo takoj, oz. jih zbirajo za določen namen in zato vlagajo v denarne zavode, gospodarsko izredno pomembna, saj pomaga k hitrejši izgradnji našega gospodarstva in omogoča večje vlaganje sredstev v negospodarske investicije, s tem pa k dvigu življenjske ravni vsega prebivalstva. Smisel za varčevanje pa je pridobljena lastnost vsakega posameznika, zato jo je potrebno vzbujati že pri mladini v najzgodnejših letih, tj. pri učencih osnovnih šol. V ta namen se banka poslužuje različnih pripomočkov, od predavanj o važnosti štednje, do filmov s primerno propagandno vsebino. Posebno lep uspeh pa so banke dosegle z uvedbo raznobarnih hranilnikov, po katerih mladina zelo rada sega in vanje vplaga svoje prihranke. Tudi različne šolske potrebščine, ki jih ob pričetku leta delimo šoloobveznim otrokom in na katerih so natisnjena različna priporočila za štednjo, so se pokazale kot uspešno propagandno sredstvo za navajanje mladine k štednji in pravilnemu vrednotenju denarja in dinarja. (Pivniki, svinčniki, ovitki za zvezke, urniki itd.) Hranilna služba je organizirana tudi po šolah in ob koncu vsakega šolskega leta

(Nadaljevanje s 4. strani)

ne pa dragocena surovina in se z njo tudi takó ravna. Če se bo taka brezbriznost nadaljevala, se bo tovarna znašla najbrž kmalu pred dejstvom, da ji bo zmanjkalo prav tiste surovine, zaradi katere tako lepo uspeva na tujem trgu.

To je torej nekaj zanimivosti posebno s področja izvoza iz naše priznane tovarne Toko. Kvalitetno, privlačno in moderno, so odlike njenih izdelkov. Ob vsem tem seveda ne morejo izostati priznanja. Teh pa je tovarna deležna tako v tujini kot doma. Prav v zadnjem času je dobila eno svojih najlepših domačih priznanj. Jeseni lani je namreč v hudi konkurenci preko 300 podjetij prejela za enega svojih izdelkov nagrado Zlato košuto, kar je pač zaslužno priznanje za njena prizadevanja.

nagradi banka tri najboljše šole, ki so pri zbiranju hranilnih vlog med mladino dosegle najboljši uspeh, z denarnimi nagradami.

Mesec oktober je vsako leto mesec propagande za varčevanje. Letošnja akcija je bila zelo uspešna, saj so bili mladini predvajani različni filmi s tematiko o štednji, izmed vlagateljev, ki so v mesecu oktobru vložili vsaj 1000 din so bili trije izžrebani in nagrajeni s po 3000 din, letala so trosila nad našimi kraji propagandne letake, med katerimi je bilo 30 takih, ki so lastniku obljubliali nagrado v znesku 1000 din itd. 22 srečnih najditeljev je že vnovčilo nagradne letake za hranilno knjižico, glasečo se na 1000 din, osem nagradnih letakov pa izgleda, da je bilo izgubljenih.

Vse te in se različne druge akcije so povzročile, da se vedno več državljanov, posebno pa tudi mladine zaveda gospodarskega pomena štednje, to pa ima za

posledico nenehen dvig števila tistih, ki imajo svoje hranilne knjižice in dvig višine vlog pri Komunalni banki v Domžalah.

V zadnjih dveh letih se je stanje hranilnih vlog in število vlagateljev gibalo takole:

	Vlagatelj	Višina vlog v milijonih
november 1960	4.685	87,0
december 1961	4.742	89,8
januar 1961	4.779	94,1
junij 1961	4.834	104,7
september 1961	4.877	109,4
december 1961	5.024	117,8
januar 1962	5.108	127,1
junij 1962	5.204	144,9
september 1962	5.276	159,6
november 1962	5.287	166,6

Vlaganje prihrankov na hranilno knjižico koristi posamezniku in skupnosti. Komunalna banka in hranilnica v Domžalah posluje za stranke vsak dan od 7. do 11. ure, ob sredah pa neprekinjeno od 7. do 16. ure.

S seje občinskega ljudskega odbora

Občinski ljudski odbor Domžale je na svoji 29. seji obeh zborov dne 26. decembra 1962 sprejel vrsto odlokov, ki se nanašajo na komunalne storitve, katerih so deležni prebivalci, oziroma je z njimi zaščitil in reguliral način vzdrževanja in uporabljanja teh objektov.

1. Odlok o uporabi in vzdrževanju kanalizacije v občini Domžale določa javno kanalizacijsko omrežje in pripadajoče objekte ter naprave do spojnih vodov za splošno ljudsko premoženje, ki je v upravi organa pristojnega za vzdrževanje in izgradnjo kanalizacije.

Po določbah odloka so spojni vodi in hišne kanalizacijske naprave last lastnikov stavb, vendar je način gradnje in vzdrževanje teh naprav podvržen določilom odloka. Na vsako stavbo ali na delno zazidano stavbno parcelo na območju javne kanalizacije mora lastnik ali organ upravljanja napeljati spojni vod, čim je tam položena javna kanalizacija, najkasneje pa v roku šestih mesecev od dneva, ko je dana možnost za priključek spojnega voda.

Za javne vode in objekte določa odlok vse cevovode, ki omogočajo odvajanje fekalij, odplak in meteornih voda posameznih ulic, naselij in stavb ob spojnih vodov in ki so priključeni na javni vod. Za nove napeljave oziroma podaljšanje kanalizacijskega omrežja je potrebno imeti sklep sveta za komunalne zadeve ObLO.

Člen 17 tega odloka določa višino prispevka za nove priključke na javno kanalizacijo, katerega morajo plačati lastniki zgradb in sicer:

— za vsako stanovanje, ne glede na sektor lastništva 30.000 din;

— za garsonjero 20.000 din;

— za vsako samsko sobo s posebnim vhodom 10.000 din;

— za vse poslovne prostore, ne glede na sektor lastništva, se plača do 50 m² površine 1000 din za m², za vsak nadaljnji m² bruto etažne površine pa 400 din.

Prispevek se plača v enkratnem znesku ob priključitvi objekta na kanalizacijsko omrežje.

Za kršitev določb odloka so predvidene kazenske sankcije in sicer:

— z denarno kaznijo do 10.000 din se kaznuje kdor samovoljno priključi spojni vod; kdor ne vzdržuje spojnega voda v brezhibnem stanju in kljub odločbi ne odpravi napak na svojem vodu; kdor brez dovoljenja organa za vzdrževanje in izgradnjo kanalizacije dovoli lastnikom sosednih zgradb priključek na svoj spojni vod; kdor brez dovoljenja organa za vzdrževanje in izgradnjo kanalizacije spremeni spojni vod in kdor napravi škodo na kanalizacijskem omrežju in objektih. Tisti uporabniki, ki po lastni krivdi povzročijo okvare na kanalizaciji, morajo poleg plačila kazni povrniti tudi dejanske stroške, ki nastanejo zaradi popravila, oziroma odstranitve okvar.

2. Odlok o določitvi kanalizacijske pristojbine določa pristojbino za vzdrževanje, razširitev in obnovo kanalizacijskega omrežja. Po členu 2 tega odloka znaša pristojbina:

— za vse gospodarske organizacije, vključno obrt, trgovino in gostinstvo 40 din za m³ porabljene vode;

— za vsako stanovanje ali garsonjero, ne glede na sektor lastništva 20 din za m³ porabljene vode.

Za tiste koristnike, katerih hiše niso priključene na javni vodovod, so pa priključene na javno kanalizacijo, se upošteva, da so porabili vodo v količini, ki služi kot osnova za pavšalni obračun koristnikov javnega vodovoda - pavšalistov.

3. Odlok o določitvi, ureditvi in varstvu javnih parkov in zelenic. S tem odlokom izročja ObLO Domžale javne parke in zelenice v varstvo občanom. Vsak občan je dolžan, da sodi tuje pri varstvu javnih parkov in zelenic tako, da opusti sleherno dejanje, ki bi moglo prizadejati škodo objektom; pojasnjuje drugim državljanom, posebno otrokom potrebno čuvanje javnih parkov in zelenic; pomaga pristojnim organom in delavcem, ki skrbijo za vzdrževanje in negovanje javnih parkov in zelenic.

Po določbah tega odloka je prepovedano po parkih hoditi izven poti, odmetavati odpadke, puščati v parke in zelenice živino ali perutnino, nabirati cvetje, sadeže in poškodovati drevje, voziti se s kolesom, motorjem ali avtomobilom po sprehajalnih stezah itd.

Za manjše prekrške so pooblaščen izrekat kazni do 300 din miličniki in čuvaji, za druge prekrške pa izreka kazni sodnik za prekrške ObLO Domžale do višine 5000 dinarjev.

4. Odlok o pokopališkem redu določa pokopališki red, velikost grobov, način vzdrževanja grobov in poti ter višino najemnin.

Vsa pokopališča na območju občine Domžale upravlja Zavod za komunalno izgradnjo Domžale, oziroma bodoče krajevne skupnosti. Dolžnost lastnikov grobov in grobnic oziroma zakupnikov je, da skrbijo, da so grobovi opleti, trava pokošena, okolica pa posuta z dolomitskim peskom. Nizko okrasno grmičevje se mora redno striči.

Po 5. členu tega odloka je prepovedano ponesnažiti grobove, nagrobnike, spomenike, okolico grobov, nasade, pota in steze ter druge naprave na pokopališču. Za kršitve določb tega člena je zagroženo z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev.

7. člen odloka določa, da se prostor za

grobove oddaja v uporabo za dobo najmanj 10 let in da se za prostor mora plačati pristojbino in sicer:

— na pokopališčih: v Domžalah, Mengšu, Radomljah, Dobu in Ihanu 3000 dinarjev za en grob;

— na pokopališču: v Šentvidu, Brdu, Krašnji, Blagovici, Krtini, Moravčah in Homcu 2500 dinarjev za en grob;

— na vseh drugih pokopališčih 1500 dinarjev za en grob.

Za otroške grobove se plača 50 % navedene najemnine, za grobnice pa je na vseh pokopališčih najemnina 5000 dinarjev.

5. Odlok o komunalni ureditvi in zunanem izgledu naselij v občini Domžale.

Ta odlok ureja način plakativiranja in izobešanje reklamnih napisov, način urejanja izložb, prodajo časopisov, odvoz smeti in fekalij, izkoriščanje gramoznic in določa območje, kjer je neketijskemu prebivalstvu prepovedano graditi hleve in svinjake ali pa povečevati in dograjevati obstoječe.

6. Občinski ljudski odbor je na tej seji sprejel tudi odlok o prenehanju veljavnosti odloka o uvedbi dopolnilne stopnje občinskega prometnega davka na žagani les iglavcev.

Staro in novo se srečujeta v Domžalah na vsakem koraku. Novi stanovanjsko poslovni blok z moderno specializirano trgovino električnega materiala se je umaknil razširjeni domžalski magistrali, hiše iz prejšnjega stoletja pa dokazujejo, da je v Domžalah še mnogo urbanističnih problemov

Turizem v naši občini

Občina Domžale je v pogledu prometa zelo pomembna. Dolina Crnega grabna je omogočila, da se je že v prazgodovinski in rimski dobi razvila pot iz Ljubljane preko Trojan v Celje in v Panonsko nižino. O tem pričajo izkopanine s Trojan, ki so bile tedaj zelo pomembna postojanka ob tej cesti. Ko so sredi preteklega stoletja speljali železnico ob Savi, je cesta na svojem pomenu precej izgubila. Šele razvoj avtomobilizma v zadnjem času pa je spet nagnil tehtnico na njeno stran in ta prometna žila je iz dneva v dan važnejša. Poleg te ceste je izredno prometna še cesta Trzin—Kamnik—Zgornja Savinjska dolina, ki omogoča dostop v Kamniške planine, in pa cesta preko Moravške doline, ki povezuje našo občino s toplicami Medija-Izlake in ostalimi kraji Zasavja. Domžalsko občino prepregajo torej zelo ugodne zveze s Štajersko, z Ljubljansko kotlino in Gorenjsko. Razumljivo je, da danes dobre prometne

zveze ugodno vplivajo na razvoj turizma, posebno prehodnega.

Najbolj znana in najpomembnejša turistična postojanka v naši občini je vsekakor gostišče Konšek na Trojanah, ki dosega že sedaj preko 60 milijonov prometa letno. Ko bodo končali dela na povečanju tega objekta, pa se bo promet v njem najmanj podvojil. Doslej namreč gostišče zaradi pretesnih prostorov posebno v letni sezoni ni moglo sprejeti vseh gostov. S tem pa, da bo gostišče pridobilo okrog 200 sedežev in 20 ležišč, bo lahko vsaj delno zadostilo vsem potrebam stalno naraščajočega turizma. Da pa bi v prihodnje lahko zajeli v naši občini čim več motoriziranih turistov, posebno mednarodnih, pa bi bilo potrebno zgraditi vsaj še sodobno gostišče v Lukovici in Domžalah. V Lukovici bi lahko mimoidoče turiste opozorili na Brdo, nekdanj mogočen grad, kjer se je rodil in umrl pisatelj »slovenski Turgenjev«,

Janko Kersnik, kot so ga sodobniki radi imenovali, in na rokovnjače, ki so v začetku preteklega stoletja vznemirjali tovarnike in potnike, ki so uporabljali to cesto. Prav tako bi morali opozoriti na požgano Koreno in Zlato polje ter še na vrsto drugih krajev v Crnem grabnu, kjer so v času NOB partizani zadali hude izgube sovražnikom.

Dobre prometne zveze in bližina Ljubljane pa ustvarjajo zelo ugodne pogoje tudi izletniškemu turizmu. Čeprav imamo za te vrste turizma niz zelo zanimivih in prijetnih točk, smo to področje doslej vse preveč puščali vničar. Vsaj deloma turistično razvito je pogorje od Rašice, prve požgane slovenske vasi med okupacijo, preko Dobena do Mengša, medtem ko na ostalih izletniških točkah ni nobene turistične postojanke. Pa tudi na mengeškem področju je brez uredenega večjega gostišča Mengeš, ki je izhodiščna točka za mnoge izlete proti Šenkovemu turnu in Komendi, ki v zadnjih letih slovi po konjskih dirkah, predvsem pa na Gobavico s pri-

jazno planinsko kočjo, od koder so čudoviti razgledi na Kamniške in Julijske alpe. V gostinske namene se kar sam ponuja nekdanji mengeški grad, ki bi se z majhnimi stroški dal usposobiti v prvovrsten gostinski objekt, ki bi brez dvoma posebno po dograditvi žičnice na Veliko planino zaradi občutno povečanega prometa skozi Slovenijo lahko zelo lepo uspeval. Ker je v neposredni bližini gradu lepo naravno letno ledališče, bi se dale v letni sezoni poživiti nekdanj zelo obiskovane igre na prostem, ki bi bile brez dvoma velika privlačnost tudi za izletnike.

Privlačne izletniške točke so tudi v okolici Radomelj, znanih po julijski vstaji 1941. To je predvsem čudoviti drevesnjak (arboretum) in park Volčji potok, dalje privlačna okolica nekdanjega gradu Kolovec, čigar širni gozdovi skrivajo znano partizansko Lukovo bolnico, in kjer nameravajo v bližnji prihodnosti zgraditi manjše gostišče, ter prijazna vas Rova.

Domžalam odpira turistično perspektivo predvsem Sum-

PORAVNALNI SVETI

Tretje leto teče, odkar so začeli tudi v občini Domžale delovati poravnalni sveti, ki so družbeni organi, ki vplivajo na mirno poravnavanje raznih sporov med občani. Največji družbenopolitični pomen poravnalnih svetov je v tem, da razširjajo področje družbenega samoupravljanja in krepijo moralna naziranja. Sodbe sodišč so v marsikaterem primeru medsebojne odnose med spirtimi strankami še bolj zaostriale in se je pri nekaterih pojavila težnja za stalnim tožarjenjem, kar gre predvsem na škodo občanov, pa tudi skupnosti, ki daje znatna sredstva za delo pravosodnih organov. V imenovanem obdobju so poravnalni sveti opravili mnogo dela in uspehi poravnave kažejo, kako so ti sveti potrebni in koristni. Poleg tega so to organi, ki delajo brezplačno in z malo zamudo časa, imajo pa tudi to prednost, da so občanom pri roki, da poznajo problematiko terena in da iščejo tiste rešitve, ki so v konkretnem primeru najboljše. Ne razsojajo, pač pa poravnajo. Zaradi tega so obravnave brez prič, brez ogledov na licu mesta in brez kazni. To občani v večini primerov tudi razumejo, zato se jim mnogo obrača na poravnalni svet, da na miren in dostojen način poravnajo svoje zadeve.

Poravnalni sveti obravnavajo manjše zadeve, posebno kazniva dejanja zoper čast in premoženje do vsote 50.000 din in večje, če sporni stranki pristane na obravnavo, lažje telesne poškodbe itd. Ne morejo pa poravnalni sveti obravnavati zadev oz. dejanj, ki imajo za posledico zaporne kazni in pa

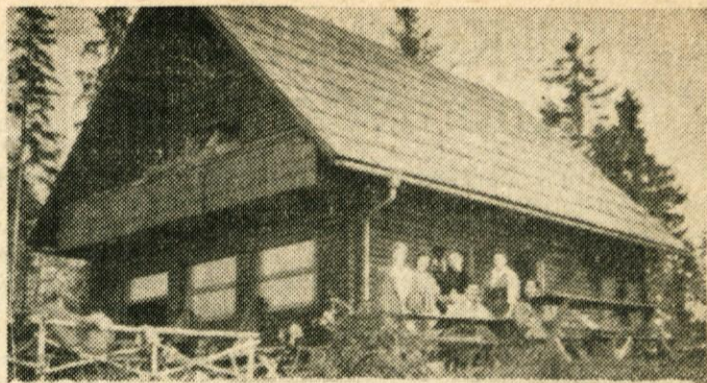
zadev, ki morajo biti obravnavane s pomočjo strokovnjakov, oz. ki so pridržane okrožnemu sodišču (razveza, očetovstvo, ureditev meje ne glede na vrednost, motenje posesti, določanje zasilnih poti, delitev premoženja, škoda po divjadi itd.).

Na teritoriju občine Domžale je 8 poravnalnih svetov in to: Domžale I in II (za okolico), Trzin, Mengeš, Radomlje, Moravče, Lukovica in Blagovica.

Kaj vse obravnavajo ti poravnalni sveti?

Največ obravnava je zaradi različnih žalitev. Pri tem so nekateri naravnost mojstri za žaljenje, drugi pa spet v vsaki besedi iščejo žaljivo vsebino. Primeri se, da oni, ki je bil prvi in najbolj žaljen ne toži, pač pa toži nasprotnik, ki je dobil samo odgovor na svoj izpad. Včasih pride celo tako daleč, da nekdo zamika vse žalitve, zraven pa v isti sapi ponovno žali. Vendar pa se vse to lepo poravna, če niso žalitve posledica dolgotrajnih sporov iz različnih vzrokov. Takim sporom se ne pride do konca, ker se vlečejo že leta in leta. Pri mnogih sporih botruje alkohol, zavist zaradi boljših življenjskih uspehov, pa tudi ljubosumnost in neurejene domače razmere. Prav zanimiv je bil primer ko je neki delavec iz Prekmurja obtožil svojo sodelavko čaranja, ker je zaradi vestnejšega dela imela boljše uspehe pri delu. Pa ni to samo govoril, temveč je bil o tem resnično prepričan in je trdil, da so čarovnice na svetu. Mislim, da v II. polovici 20. stoletja k temu ni treba komentirjev.

Mnogo poravnave se razdre, ker zahteva užaljenec objavo

Gobavica nad Mengšom ali Mengeška koča — prikupno in zelo obiskovano izletišče. Ob lepem vremenu edinstven pogled v celotni venec Slovenskih Alp

preklica v časopisu in se ne zadovolji s pismenim preklicem pred poravnalnim svetom. Taki ljudje se ne zavedajo, da z objavo v časopisu zbude pozornost in ugibanje tudi tam, kjer o žalitvi niso ničesar vedeli. Med nekaterimi užaljenimi so tudi taki, ki zahtevajo, naj jim nasprotna stranka izplača večjo vsoto kot nekako plačilo oz. odškodnino za škodo na časti. Ali se da res čast ocenjevati in kupovati? So pač na svetu ljudje, ki hočejo iz vsega kovati dobiček.

Pri preprih pride čisto tudi do lažjih telesnih poškodb. Razni pravdarji imajo seveda v dokaz tudi za najmanjšo prasko zdravniško spričevalo. Do poškodb pride največkrat pri preprih zaradi otrok, kokoši in stanovanjskih pravic, kjer se najprej obdelujejo z besedami,

nato pa se še dejansko spopadejo. Neprimerne stanovanjske zgradbe, utesnjenost in pomanjkanje stanovanj so vzrok mnogim preprihom, ki včasih dovedejo kar do resnih izpadov.

H koncu še ugotovitev, da se mnogo več pripravijo ženske, kot pa moški, kar pa je razumljivo, saj na njih leži vse breme družine in skrb za gospodinjstvo, posebno še, če je mož pijanec.

Vsesakor so se poravnalni sveti v svojem delovanju izkazali kot organ, ki lahko naredi občanom mnogo koristnega, zato bi bilo prav, da se njihovega razvoja in delu posveti še več pozornosti, sveti sami pa da se zamenjajo, tako da bo čim več občanov sodelovalo v njih, ter da bodo na ta način res postali organ naše družbe.

Mladina v komuni

Na občinski konferenci LMS v Domžalah je bilo največ razprav o hitrejšem razvoju gospodarstva, zlasti pa kmetijstva v domžalski komuni. Zadnje čase veliko govorimo o arondaciji in podružbljanju zemljišč; občanom pa še vedno ni jasno, do kod bo podružbljanje segalo. S perspektivnim planom, ki obsega obdobje 1962 do 1972 je predvideno, da se bo socialistični sektor kmetijstva razširil na vse nižinsko področje naše občine, na Prevoje, Lukovico in moravško dolino. Vse ostalo področje ostane v zasebnem sektorju, le da bo morala kmetijska zadruga Lukovica bolj skrbeti za te kraje. jim s strokovnimi nasveti, k operacijo, odkupom proizvodov itd. pomagati k povečanju proizvodnje in dvigu standarda. Nekaj pripomb in kritike je bilo čez KZ Lukovica, češ da svojih zadev ni opravljala tako, kot bi jih morala. Kmetijska zadruga bi morala navezati najožje stike z zasebnimi kmetovalci, jim nuditi pomoč na vseh področjih in se boriti za večjo produktivnost tudi v zasebnem sektorju. Žal pa je to bilo obratno. KZ je prevzela zemljišča v svojo last, prejšnji lastniki so pa še tudi po dve leti morali plačevati davek od

zemljišč, ki jih je izkoriščala kmetijska zadruga. Ne smemo pa naložiti vse krivde kmetijski zadrugi, ker so za to odgovorni tudi drugi forumi. Krajevni odbori SZDL, občinski odbori ZKS in aktivji LMS bi morali stalno spremljati delo in težave kmetijske zadruge ter pravočasno opozarjati na nepravilnosti, ki so se pojavljale.

Bilo je ugotovljeno, da je bilo med družbeno-političnimi organizacijami premalo sodelovanja in delo ter akcije niso bile koordinirane, ampak je vsaka organizacija vodila svojo politiko in zato tudi uspehi niso takšni kot bi bili, če bi bile akcije enotne.

Na konferenci je bil sprejet sklep, naj se sodelovanje družbeno-političnih organizacij okrepi, kajti le na ta način bomo dosegli večje uspehe in bo razvoj naše komune hitrejši.

Razpravljavci so obravnavali tudi politiko kadrovanja in štipendiranja ter ugotovili, da politika razdeljevanja štipendij ni bila najboljše, o politiki kadrovanja pa sploh ne bi mogli govoriti. Bil je sprejet sklep, da se ustanovi komisija, ki naj ugotovi potrebo po kadrih in rešuje prošnje za štipendiranje.

berk, hrib na levem bregu Bistrice, ki se čedalje bolj razvija v središče za oddih in razvedrilo in kjer se bo po vsej verjetnosti kmalu začelo graditi gostišče. Lep sprehod v bližino nudi tudi grad Krumpark, znan po nekdanjem lastniku Ravbarju, junaku naših ljudskih pesmi, s svojo slikovito okolico, ki bi preurejen v primerno gostišče prav tako lahko koristno služil turizmu.

Vzhodno od Domžal se vzporredno s Črnim grabnom razprostira moravška dolina, znana iz NOB kot »mala Rusija«, kot eno izmed središč odpora proti okupatorju na Slovenskem. Žal pa je dolina motoriziranim izletnikom bolj malo znana, to pa predvsem zaradi slabo vzdrževane ceste. Ko bo cestna zveza Moravče—Prevoje modernizirana, bo lahko tudi v moravški dolini, ki je polna lepih zanimivosti, zaživel turizem. Poleg samih Moravč, ki imajo lepo urejeno središče s parkom in spomenikom padlim v NOB, spomenikom znanemu matematiku Juriju Vegi in rojstno hišo pisatelja Frana Detela, je predvsem zanimiv

grad Tustanj, ki leži sredi doline in ima domač muzej ter nekaj Jelovškovih fresk. Kot izletniške točke pa je treba omeniti Limbarsko goro, preko katere vodi pot v Spodnje Loke pri Krašnji, rojstni kraj znanega rodoljuba Frana Maslaja Podlimbarskega, slovenskega pisatelja, dalje Mohor, s katerega je krasen razgled na Kamniške planine. Ta je znan po znamenitem boju naših partizanov septembra 1941 v katerem so Nemci utrpeli najhujši poraz v letu 1941 na Gorenjskem. Zanimiva je tudi Trojica nad Moravčami, kjer je bila med NOB dalj časa partizanska tiskarna in preko katere je mogoče priti v dolino Save ali pa proti Ihanu, kjer je še danes ohranjen del »abora, ki je služil za obrambo pred Turki.

Že ta kratek pregled turističnih možnosti v naši občini nam je pokazal, da imamo veliko pogojev za razvoj turizma. Upamo, da bo ObLO Domžale v prihodnje posvetil več pozornosti tej gospodarski panogi in da bo turističnim društvom na voljo več sredstev za razvoj in povzdig turistične dejavnosti.

Kmetijstvo v moravški dolini

Kmetijstvo v Moravški dolini je bilo že od nekdanj močno razvito, predvsem živinoreja. Po osvoboditvi so kmetje polagoma pričeli z naprednejšim načinom kmetovanja, katere nasvete so dobivali pri svojih kmetijskih zadrugah.

Zadružniki so počasi začeli dojemati, da za povečanje hektarskih donosov se je pač treba lotiti naprednejšega kmetijstva, zlasti še zato, ker je tedaj na podeželju primanjkovalo delovne sile zaradi vključevanja podeželske mladine v novo razvijajočo se industrijo.

Kmetijske zadruge so poskušale uvajati tudi nove kulture, kakor črni ribez in maline, kar je nekaj let ugodno uspevalo, pozneje pa so te nasade redne pomladanske slane in škodljivci zavrli in so jih nato opustili.

Zanimanje za kmetijstvo pa je nekoliko popustilo z združevanjem kmetijskih zadrug v večje enote. V manjših zadrugah so zadružniki aktivno sodelovali v združnem svetu, upravnem odboru, ter v odborih raznih interesnih sekcij. V tem pogledu je sodelovanje naših kmetov v večjih enotah otežkočeno.

Pojem kooperacije niso naši kmetje popolnoma razumeli, mnogi od teh pa ga niso hoteli. Polagoma so pa le začeli uvidevati, da je kooperacija za uspešnejše kmetijsko udejstvovanje več kot koristna.

Danes je osnovna naloga kmetijskih zadrug in poedinih obratov, da seznanijo naše kmete z arondacijo.

V Moravški dolini se je začelo arondirati že v letu 1961 in sicer največ na Logu. Zavedlo se je 76 ha. V zakup je obrat dobil 14 ha, od SLP 15 ha, tako da znaša celokupna površina arondiranih zemljišč 100 ha.

Kmetje, ki so razumeli, da je arondacija potrebna za napredek socialistične vasi, so brez pomisleka oddali na razpolago svoja zemljišča kmetijskemu obratu Moravče. Pri nekaterih zadružnikih pa so še težave, ker še ni rešeno vprašanje davkov za zemljišča, ki so že arondirana ter jih kmetijski obrat tudi že koristi. Po informacijah pa se bo ta stvar uredila tako, da bodo kmetom plačani davki za oddano zemljišče od dne, ko jih je KZ prevzela.

Kmetijska zadruga je za izboljšanje zemljišč v arondiranem Logu vložila v letu 1961/62 za agro in hidromelioracije približno 14.000.000 dinarjev. Uspehi vloženi investicij so že vidni. Kjer je dosedaj rastel predvsem samo loček, se je v letu 1962 pridobilo že 270 ton večinoma kvalitetnega sena.

Letošnjo jesen je kmetijski obrat Moravče preoral nad 25 hektarov površin in jih posejal z ječmenom in pšenico. Za silažo pa so posejali večje površine grašice in rži.

V hlevih kmetijskega obrata Moravče je sedaj 210 glav pitancev. Dnevno pridobijo na teži od 0,75 do 1,20 kg. Prvi pitanci bodo šli v prodajo že v začetku januarja.

Obrat ima v načrtu še izgradnjo velikega senika ter stavbo za skladišče in stanovanje delavcev.

Dosedaj je bil obrat navezan v glavnem na tujo delovno silo, sedaj pa se že vključujejo domačini tako, da problem delovne sile za kmetijski obrat ni več pereč.

Znano je, da je imel kmetijski obrat kakor tudi zadružniki redno vsako jesen in pomlad težave glede pravočasne nabave gnojil in semen. Zeleti je, da bi bilo vodstvo KZ v tem pogledu bolj pozorno. S tem bi izostali razni nepotrebni očitki in kritike od strani proizvajalcev. Nápak ne bi bilo, da bi KZ nabavila večjo količino gnojil za svoje potrebe in potrebe kmetov po regresni ceni že v zimskih mesecih.

Dosedanji razvoj obrata Moravče pa je tudi pokazal, da bo moral še v večji meri razviti svojo dejavnost, da bo dosegel naloge, ki jih pred njega postavlja skupnost.

Končno naj omenimo, da ima strojni park KZ Lukovica 18 traktorjev, od katerih je pet pri obratu Moravče.

Od teh petih traktorjev je eden vključen za lastno proizvodnjo na posestvu, dočim drugi štirje traktorji delajo sezonsko razne usluge zadrugnikom v kmetijske namene. Sam strojni park obrata Moravče pa je rentabilen.

Moravška dolina se kmetijsko, čeprav počasi, vendar vidno preobraža v splošno korist naše skupnosti.

Otroško varstvo - naš problem

Lukovica

Na področju nekdanjih občinskih odborov Lukovice in Prevoj raste število zaposlenih mater, otroci pa ostajajo brez nadzorstva. Prej ali slej bomo morali poskrbeti za varstvo prizadetih malčkov.

Minil je čas, ko je bila naša žena le gospodinja. V zadnjih letih je vedno več mladih mater, ki opravljajo poleg gospodinjstva še svoj poklic. Prva povojna leta so naredila ta smeli korak le žene v industrijskih centrih, meščanke ter neporočene matere, pri katerih je zaposlenost neizogibna nujnost, zdaj pa je zaposlenost obeh zakoncev že zelo pogost pojav celo v Črnem grabnu. Socialistična družba pozdravlja njih korak, saj želi, da bi se žena ekonomsko osvobodila, da bi se uveljavila v družbenem in političnem življenju, postala upravljavka ter bila resnično enakopravna.

Družba jim skuša pomagati z modernizacijo gospodinjstva, z raznimi uslužnostnimi servisi, a tega so deležne predvsem žene v mestih, na podeželju pa je drugače. Kljub vsemu pa ostaja še pereč problem, kam s predšolskimi otroki v času materinega osemurnega delavnika. Malo je srečnežev, ki prebijejo ta čas v skrbnih rokah babic, dobrih sosed ali znank, vse več pa je otrok, ki ostajajo brez nadzorstva. Že iz neposredne bližine bi lahko našli več primerov, da so otroci brez nadzorstva postali invalidi, mnogi večji, prepuščeni le cesti, pa težko vzgojilivi, brezbrizni, delomrzni, ki so kasneje naši družbi nov problem.

V mestih rešujejo situacijo otroški vrtci. Kvalificirano vzgojiteljsko osebje poskrbi ne le za varnost otrok, marveč za njihov vsestranski razvoj. Vse poteka načrtno. Lahko delo, igrice, petje in ostala dejavnost dajejo otroku najboljše pogoje za pravilni telesni in duševni razvoj. Otrok raste v družbi sovrstnikov, seživlja v kolektiv, pridobiva nove izkušnje, pod vplivom vzgojitelja pa bogati besedni zaklad, to pa je odlični pogoj za uspešno delo v prvem razredu osnovne šole.

Tudi vaščani bomo morali misliti na boljše varstvo prizadetih otrok. Koliko veselja bi užili v zgrajenem igrišču, če bi imeli za začetek le nekaj skromnih in cenjenih naprav, ki jih priporočata revija Otrok in družina in glasilo DPMI. V zimskem času bi jih sprejela skromna a ljubko urejena soba in jim zagotovila ob skrbni vzgojiteljici prijetnejše in varnejše detinstvo, materi pa odvzela skrb, ki se še med delom neprestano oglašava v njeni zavesti. Menim, da bi bilo to izvedljivo.

Mengeš

Povejte, kdo izmed nas je lahko brezbrizen ob pogledu na smejoče se, rdečelične obrazke naših malčkov, ki vas gledajo s svojimi iskrenimi očmi?! Kdo izmed nas ne bi hotel kaj žrtvovati zanje in jim olepšati najnežnejših let njihovega življenja?

Stanovanjska skupnost Mengeš je pred dvema letoma odprla vrtec za predšolske otroke v svoji stavbi. Takrat so preuredili v ta namen en sam prostor z majhno oblačilnico. To naj bi zadoščalo za začetek. Prvo leto je bil prostor še prevelik, saj zaradi ene od vzgojiteljic starši niso imeli zaupanja v to ustanovo. Ko se je posrečila zamenjava za sposobno vzgojno moč, je število otrok poraslo na 32. Tako ima sedaj vrtec 32 predšolskih otrok in 2 šolska otroka, za prihodnje mesece pa se nam napovedujejo še novi, kar je prav razveseljivo.

Toda uprava vrta je v velikih skrbeh, kam z otroki. Toliko otrok v starosti 2—9 let istočasno v istem prostoru, to presega moči naših vzgojiteljic in občutno moti delo. Poleg tega so stene vrta zelo vlažne in jih pozimi ni mogoče izsušiti. Pa še to! Nimamo svoje kuhinje. Kuharica nam kuha doma v svoji lastni kuhinji. Sreča, da smo našli tako požrtvovalno ženo. Poleg vsega pa imamo še skladišče za hrano povsem na drugem koncu velike stavbe. Pomislite, koliko je težav!

Vsi oskrbovanci so otroci zaposlenih staršev po tovarnah v Mengšu, Jaršah, Domžalah in na Duplici.

V naših stiskah in težavah so nam doslej znatno pomagali: ObLO Domžale, stanovanjska skupnost Mengeš, podjetje TRAK, SLAMNIK, MELODIJA, LEK, PAPIRNICNA KOLICEVA, INDUPLATI JARŠE, TOVARNA FILCA, SEMENARNA v Mengšu, nekdanje trgovsko podjetje RAŠICA, pa tudi nekateri privatniki.

Sedaj smo spet v veliki stiski. Ne sedanji prostori ne lokacija vrta ne ustrezajo. Treba bo zgraditi nov vrtec, ki bi bil res primeren in zdrav za naš naraščaj in dovolj velik, da bi lahko zajel vse otroke, ki se ne morejo biti na varnem v odsotnosti svojih staršev.

V imenu vseh teh malčkov se zaposleni starši obračamo na vse, ki kakorkoli lahko pomagajo, da bi čimprej priskočili na pomoč, da bi zgradili stavbo, ki bi ustrezala svojemu namenu, kjer se bodo naši malčki ob skrbi vzgojiteljic razvijali v ljudi, ki naj postanejo plemeniti, sposobni in koristni člani naše družbe.

Deded Mraz v domu počitka

Ze nekaj let prihaja dedek Mraz v dom počitka v Mengšu. Tudi letos se je s svojim spremstvom najprej ustavil v jedilnici, ki služi oskrbovancem za prireditve, kjer imajo svoj televizor in knjižnico, da si krajšajo pozna leta svojega popotovanja, kot je življenjsko pot človeka imenoval umrli nestor naših pisateljev Fran Satoršek Finžgar. Dvorana je bila za obisk okrašena z lepo novoletno jelko, ki je bila obložena s sladkarijami, prižgali so pa tudi svečke, da je bilo vzdušje še lepše.

Za začetek programa, ki so ga za to priložnost pripravili glasbena šola Domžale in osnovna šola Mengeš, je mladinski pevski zbor osnovne šole iz Mengeša ob spremljavi harmonik zapel pesem o dedku Mrazu. Nato je spregovoril ravnatelj doma počitka tovariš Franc Sink. Med drugim je poudaril, da je v domu okrog 150 oskrbovancev, od teh skoraj 60% takih, ki so stalno priklenjeni na bolniško posteljo. Zahvalil se je občinskemu odboru SZDL Domžale, posameznim kolektivom in vsem, ki so pripomogli k temu, da bodo oskrbovanci prejeli skromna darila. Saj s tem, ko se ljudem, ki so vse svoje moči vložili v

to, da bi ustvarili skupnosti lepšo bodočnost, sedaj tudi skupnost pokaže, da ji ni vseeno, kako ljudje v naši družbi preživljajo svojo življenjsko jesen. Na ta način jim pokazemo, da čutimo z njimi in jim tako približamo zopet drobce naše sedanjosti. Posebno lepo pa je, da se prav mladina s takimi prireditvami spomni starih in onemoglih in tako z njimi ustvarja lepo vez. Sledili sta dve recitaciji, ki sta ju podali učenci osnovne šole iz Mengeša, ena od teh je bila voščilo za novo leto oskrbovancem doma, zbor melodik Glasbene šole Domžale-Mengeš pa je pod vodstvom tovarišice Terezije Križnik zaigral ob spremljavi harmonik dve skladbi v narodnem tonu.

Sledila je recitacija pesmi, ki jo je napisala ena izmed oskrbovank doma 74-letna Marija Močilnikar, ter Aškerčeva pesem »Kovač«, ki ju je podal Tone Ravnikar, harmonikarski zborček Glasbene šole Domžale-Mengeš pa je pod vodstvom Pavla Kosca zaigral Menuet in nekaj domačih viž. Nato je vse zbrane pozdravil dedek Mraz in jim zaželel v novem letu mnogo sreče, predvsem pa zdravja in zadovoljstva.

Celotni program so nato ponovili še v eni izmed sob, da so tako tudi tisti, ki niso mogli prisostvovati programu v dvorani, ker so priklenjeni na bolniške postelje, lahko obujali spomine na svoja mlada leta.

Samo tisti, ki je prisostvoval temu kratkemu programu in videl solze veselja in sreče v očeh starčkov, katerim je bilo vse to namenjeno, je lahko videl, kako so ti ljudje, ki so morda že leta in leta priklenjeni na bolniške postelje hvaležni, da jih nismo pozabili in da se jih radi spomnimo ob prazničnih dneh.

Turistično društvo Domžale nam je sporočilo, da so vsa avtobusna prevozna podjetja dostavila vozne rede za vse avtobusne linije, ki potekajo skozi Domžale. Točni časi prihodov in odhodov vseh avtobusov so sedaj objavljeni na obeh voznih redih, tj. na voznem redu v središču Domžal in na onem ob zvezni cesti.

Delo mladinske organizacije v tovarni sanitetnega materiala

Mladinska organizacija Tovarne sanitetnega materiala Domžale je po letni konferenci dokaj aktivna pri izvrševanju postavljenih nalog, ki jih je sprejela na konferenci. Na njej je prišlo očitno go izraza dejstvo, da mladina naše tovarne ni zadovoljna z doseženimi rezultati v letu 1961/62, čeprav ni podcenjevati aktivnosti in dela ter izvršenih nalog. Navedel bi jih le nekaj: Obiski pri drugih organizacijah: LEK Mengeš, Količevno, Kamnik; izmenjava izkušenj med seboj ter športno tekmovalje v šahu, streljanju, odbojki in nogometu; izvedeno je bilo predavanje s temo »Gospodarski in politični temelji v gospodarskem sistemu«, preda-

vanje o španski revoluciji, o delavskem in družbenem upravljanju in še bi lahko naštevati dela, ki jih je izvršila mladina, vendar jih ne bomo, ker so že za nami. Z druge strani pa so pred mladino nove naloge, ki jih bo treba izvršiti v času 1962/63. Oglejmo si na kratko, kako je pristopila k izvrševanju le-teh v tekočem letu. Obiskala je mladinsko organizacijo tovarne Svilanit, katera ji bo seveda obisk vrnila. To pa ni bil zgolj obisk, temveč temeljita izmenjava izkušenj in pomenek, kako v bodoče naloge čimbolje reševati.

Za dan republike je naša mladinska organizacija pripravila lep program v počastitev

Dober kilometer od strnjenege naselja Dragomelj leži v smeri proti Mali Loki ribogojnica Dragomelj. Ustanovljena je bila v letih 1932/33. Po osvoboditvi je spadala najprej pod resor Ministrstva za kmetijstvo LRS v Ljubljani, po ustanovitvi samostojnega gospodarskega podjetja Ribarstvo Slovenije pa je postala obrat tega gospodarstva.

Ribogojnica je bila ustanovljena na tem kraju zato, ker izvira 1 km višje potok Gobovšek, katerega voda je zelo primerna za vzgojo rib. Potok ima dva glavna izvira, ki sta oddaljena drug od drugega približno 300 m. Poleg omenjenih izvirov je v bližini še več manjših. Ker priteče voda po teh izviroh iz zemlje v neposredni bližini, odbrži precej enakomerno temperaturo v vseh letnih časih. Taka voda je najbolj primerna za vzgojo postrvi, katere v glavnem gojijo v tej ribogojnici.

Ribogojnica je bila v začetku majhna in so takrat šele delali poiskuse, če bo na tem območju voda primerna za vzgojo rib. Ko se je izkazalo, da voda ustreza enako kakor teren, so pričeli z vzgajanjem rib-postrvi v večjem obsegu. V ta namen so prvotni potok razširili tako, da so ob njem napravili in izkopali več ribnikov. Po osvoboditvi se je obrat še razširil z novimi napravami tako, da je danes med največjimi v državi.

V ribogojnici vzgajajo največ ameriške postrvi, manj pa potočne. Ribe plemenke, ki jih sami vzgajajo, dajejo dovolj iker ne samo za lastne potrebe, temveč ikre v večjih količinah celo izvažajo. Pred vojno so morali večino iker uvažati z Danske, danes pa jih več izvažajo kot pa porabijo doma.

Ikre, ki ostanejo doma, se va-

lijo v posebnih valilnikih, skozi katere mora ves čas teči sveža voda. Čim toplejša je, tem prej se iz vsake ikre izvali majhna ribica. Te ribice potem prenesejo v posebne betonske bazene, kjer jih hranijo s teletjo vranico. Le-ta je očiščena vseh žilic in pretlačena skozi poseben stroj. Tako pripravljeno vranico spuščajo po vodnem curku v bazen. Po dveh mesecih takega prehranjevanja premostijo ribice iz betonskega bazena v manjše ribnike. V ribnikih jih nato krmijo z jetri, ki morajo biti prav tako pretlačena skozi stroj. V ribnikih imajo urejeno posebno napravo za pokladanje hrane.

Istočasno vložene ribice iste starosti v posameznih ribnikih ne rastejo enako hitro in že zgodaj nastanejo razlike v velikosti. Potrebno je sproti ločevati večje ribe od manjših, ker bi sicer velike ribe manjše požrle. Vsako jesen ločijo ribe, ki so namenjene za plemo od rib, ki jih dajo na trg za prehrano. Ribe plemenke krmijo z ribami belicami tri do štiri leta. Enako dolgo krmijo tudi ribe, namenjene za potrošnjo, vendar dobijo le-te za hrano sveže meso iz klavnice.

Letno vzgajajo v ribogojnici tolikšno količino potrošnih postrvi, da krijejo potrebe domačega trga; delno pa žive ribe tudi izvažajo. Del plemenskih mladice oddajajo tudi ribarskim zadrugam, da le-te prorbjavajo svoje vode.

Ribogojnica pa je tudi obrat, ki se peča z izvozom. Poleg ribjih iker izvažajo še večje količine polžev, žely in rakov.

Razen v Dragomlju so v Sloveniji ribogojnice še v Bohinjski Bistrici, Kobaridu in Obrhu. Manjše ribogojnice pa imajo tudi nekatere ribiške zadruge...

rojstnega dne naše socialistične republike. Dne 28. novembra je bil program izveden za teren, na sam dan republike pa za člane našega kolektiva. Program je mladina našturirala in izvedla pod vodstvom tovariša Breznika.

Podjetje ima na Veliki planini svoj dom, katerega naša mladina pridno obiskuje.

Tudi novo ustanovljeni nogometni klub žanje lepe uspehe, saj je do sedaj od 12 odigranih tekem 6 dobil, 5 igral neodločeno in 3 izgubil.

V kratkem bo izvedeno predavanje o življenju in delu mladine v osvobojenih afriških državah, ki bo spremljano z diafilmi. Ne smemo mimo dejstva, da je naša mladina s svojim delom pridobila toliko ugleda, da ji je kolektiv zaupal 4 mesta v CDS in 50% mest v upravnem odboru pod-

jetja ter 20-40% mest v vseh delavskih svetih ekonomskih enot v podjetju. To je nazoren dokaz, da je naša mladinska organizacija res aktivna pri svojem delu, saj sicer ne bi bila deležna takega priznanja pri vsakokratnih volitvah. Takapa je lahko le tista mladina, ki se zaveda, da bo svojim nalogam kos samo, če bo svoje strokovno in ideološko ter ekonomsko politično znanje nenehno širila.

Niti najmanj ne dvomimo, da mladinska organizacija Tovarne sanitetnega materiala Domžale ne bi bila zmožna realizirati zadanih nalog, saj se dobro oborožuje z znanjem in tudi zaveda, da se bo s tem najbolj oddolžila vsem tistim očetom, materam, bratom in sestram ter vsem ostalim rododlubom, ki so žrtvovali svoja življenja za to kar ima in uživa.

Ihan

Ni bilo sestanka, ne zboru volivcev v Ihanu, da ne bi ljudje razpravljali o cesti, ki pelje skozi vas. Domačini in tujci se upravičeno pritožujejo zaradi nje. Cesta je v takem stanju, da v slabšem bitu ne more. Jama se vrsti za jamo, razlika med njimi je le v velikosti in globini in to, da jih je iz dneva v dan več.

V zadnjem času so pričeli zasipavati te jame z materialom, ki so ga pripeljali kdo ve od kod, Skale, zmešane z ilovico, z ostrimi robovi prežijo na gume koles. Zato ni čudno, če vozijo kolesarji in vozniki motornih vozil tako kot je to mogoče, ne pa po cestno-prometnih predpisih. Nekateri so postali ob vožnji slaloma na tej cesti pravi specialisti.

Čudimo se, da ni zaradi slabe ceste že prišlo v Ihanu do večjih prometnih nesreč, kar pa lahko pričakujemo, če se ne bo takoj pristopilo h generalnemu popravilu ceste. Po nesreči, ko bo že prepozno, bomo lahko le ugotavljali vzrok, iskali bomo krivca, nekdo pa bo lahko pri tem izgubil življenje. Ali ni bolje, da že sedaj pomislimo na to in rešimo, kar se še rešiti da. Veliko nevarnost na cesti predstavljajo tudi kamioni, visoko naloženi z balami sena in slame, ki pa niso dovolj trdno povezane in ogrožajo varnost ostalih koristnikov cest in njihovo premoženje. Človek ob srečanju z njimi ni nikdar varen vedno mu grozi nevarnost, da se zvrne nanj balam slame. Omenjamo ta primer zato, ker se je to že zgodilo, a je k sreči prizadeti dobil le nekaj manjših poškodb.

Prav gotovo je, da taka cesta ni v ponos na občini, ne kraju. Ihan obiskujejo razne domače in tuje delegacije, pa ni vseeno, kakšen vtis dobe o našem kraju. Že itak je v okolici farne smrad, katerega ljudje težko prenašajo, ker se nanj ne da privaditi. Še hujši pa je smrad tedaj, ko po cesti skozi vas vozijo s kamioni gnoj, katerega je mnogo preveč naloženega in se stresa med vožnjo.

Promet iz dneva v dan narašča. V Ihanu je obrat Agrokombinata, v Selu pri Ihanu je obrat Termita, trenutno pa je v Ihanu tudi gradbeno podjetje Obnova. Kaj niso ta podjetja s svojim voznim parkom kot največji koristniki ceste dolžna, da podpro napore prebivalcev v borbi za primerno vzdrževanje ceste? Pogrešamo pri tem povezave interesov podjetij z željami volivcev, čeprav smo trdno uverjeni, da tudi omenjena podjetja streme za tem, da se skozi Ihan spelje nova cesta o kateri se je že toliko razpravljalo.

Kdaj bo uresničena ta želja ne vemo in tudi težko predvidevamo. Mislimo pa, da bi se s skupnim nastopom prebivalcev Ihana, podjetij in organizacij le dalo doseči ureditev tega perečega problema.

Vir

Ob glavni cesti na Viru stoji prepuščen sam sebi, dežju in vetrovom nekdanji Zadrudni, a sedaj Delavski dom. Nikomur ne dela časti, zlasti pa ne v dobi dopustov, ko hitijo mimo turisti iz vseh mogočih krajev. Kaj je temu vzrok? Do sedaj je bil vedno in vsepovsod izgovor, da je to v pristojnosti

stanovanjske skupnosti, ki da naj prične z organiziranim delom. Volivci na Viru pa mislimo malce drugače. Na lanskoletnem občnem zboru SZDL in na sestanku zboru volivcev, ki je bil sklican ob sprejemanju proračuna za leto 1962, nam je bilo obljubljenih v razdobju treh let 60 milijonov dinarjev in da bomo v tekočem letu dobili 20 milijonov. Bili smo zadovoljni, sedaj pa vidimo, da smo že v letu 1963, obljubljenega denarja pa vendarle ni. Na to smo že sami našli odgovor in bo približno takle:

»Ker nimate izdelanih načrtov (idejni projekt je gotov že nekaj mesecev) in ker je to v pristojnosti stanovanjske skupnosti in ne gradbenega odbora, morata te stvari urediti na zboru volivcev.«

V zadnji številki »Občinskega poročevalca« smo brali, da je stanovanjska skupnost za območje Vir—Količevo ustanovljena. Med drugim pravi pisec članka: »Najbolj aktivni ta domžalska in mengeška stanovanjska skupnost, manj pa Vir—Količevo, medtem ko v Jaršah še ni zaživela«. Avtor članka pa ni vedel, da je bila ta skupnost na Viru rojena in da je ob rojstvu umrla. Tudi to vemo, da še nikjer niso stanovanjske skupnosti gradile trgovin, mlekarin, gostinskih lokalov in tako naprej. Na to vprašanje tudi na Viru ne najdemo odgovora.

V prvi številki poročevalca je bilo napisano, da je Vir, čeprav teritorialno najmanjši, najgostejše naseljen in z 1700 volivci tretji v komuni. Karkoli se gradi in kjerkoli se gradi, tega smo veseli. Ugotavljamo pa, da je tudi na Viru sodobna trgovina potrebna. Z obljubo trgovskega podjetja »Napredek« smo zadovoljni. z delom podjetja in njegovo potrežbo

pa dostikrat ne. Pa tudi v bifeju »Vesna« ne vidimo dokončne rešitve gostinskega vprašanja na Viru.

Vzrok za nedelavnost Svobode in drugih množičnih organizacij je predvsem v pomanjkanju prostora. Svoboda ima v lasti televizor. Društva so prispevala po svojih močeh, sedaj pa stoji zaklenjen in čaka obiskovalcev. Teh ni in jih verjetno ne bo v dvorano, ker mrz in dež silita skozi streho in strop v dvorano in kosti.

Nimam namena tokrat pisati še o vrtcu za naše otroke, niti o avtobusni postaji, da je trgovina na Zgornjem Viru prepotrebna vsi vemo, zanimajo pa nas stvari, s katerimi ni mogoče odlašati. Verjetno veste, da smo imeli pred letom na Viru dve trgovini, sedaj imamo še eno in tako naprej. Veseli smo hitrega razvoja mesta Domžal, nje ureditve, smo pa postali nestrpni in nepotrepljivi, kajti na Viru se po osvoboditvi resnično ni mnogo naredilo. Naše vprašanje, kdaj bo Vir s 1700 volivci dobil primerne lokale, smatramo za upravičeno.

Z gradnjo vodovoda smo vsaščani zadovoljni in počaščeni.

Domžale

Radioklub Domžale se je v letošnjem letu znašel v težavnem položaju, zaradi katerega je dejavnost skoraj povsem zamrla. Izgubili so prostor v I. osnovni šoli v Domžalah, potem pa so si s prostovoljnimi delom v II. osnovni šoli uredili majhen in vlažen kletni prostor, pa še to samo začasno. Toda izkazalo se je, da je prostor popolnoma neuporaben, ker je premajhen in tako vlažen, da se je začel material, posebno radiooddajnik, naglo kvariti. Tako je bilo onemogočeno

Zajeti v OF prav vse kar čuti slovensko

Za novega okrožnega sekretarja KPS je imenoval tovariša Franca Zupančiča — Marjana. Izkušnje so pokazale, da je uspešno politično delo pogojeno z rešitvijo kadrovskega vprašanja. Novi sekretar je iz Kamniškega bataljona pritegnil 15 borcev. V začetku julija je v Vrhpolju pri Moravčah organiziral 14-dnevni politični tečaj, na katerem so bodoči terenski delavci dobili najpotrebnejšo politično izobrazbo in inštrukcije za organizacijsko delo. Skrbna izbira političnih delavcev in skrb za njihovo ideološko znanje sta se že v kratkem bogato obrestovala.

17. julija 1943 je novi tričlanski okrožni komite Kamnik v želji, da bi delo pri vzpostavitvi trdne partijske in frontne organizacije hitro in ugodno potekalo, razdelil obsežno kamniško okrožje (meja: Crnuče—Dobeno—Vodice—Cerklje—Senturška gora—Županje njive—Kališče—Zg. Tuhinj—Češnjice—Limbarska gora—Svinje—Vrhpolje—Javorščica—Senožeti—Sava do Crnuč; obseg: 1 mesto, 5 trgov. okrog 260 vasi) razdelil na zasavski, dom-

žalski, tuhinjski, kamniški in cerklanski (komendski) rajon ali okraj. Iz novega okrožja so bile izločene Moravče z okolico. Vključene so bile v novo osnovano litijsko okrožje kot posebni rajon. Prav tu je bil razmah organizacij OF posebno hiter in njihova dejavnost zaradi omejene možnosti okupatorjevega nadzorstva tako zelo vsestranska, da je v partizanskem izrazoslovju dobil naziv Moravska republika ali Mala Rusija.

Vodstvo in odgovornost za delo so prevzeli novo imenovani rajonski sekretarji KPS. V pomoč so jim dodelili denega ali več ilegalnih političnih delavcev. Sekretarji so imeli nalogo skrbeti, da se v njihovih rajonih iz vrst aktivnih pristašev OF sestavijo vaški, občinski in rajonski odbori ali kot so jih takrat imenovali Narodnoosvobodilni odbori — NOO (tako so v letu 1944 imenovali le izvoljene odbore). Hkrati pa so si morali prizadevati iz vrst žena sestaviti odbore Slovenske protifašistične ženske zveze (SPZZ). iz mladih pristašev OF odbore Zveze slo-

venske mladine (ZSM), iz vrst tovarniškega delavstva odbore Delavske enotnosti (DE), posebne odbore Slovenske narodne pomoči (SNP) za zbiranje pomoči žrtvam nacističnega nasilja, iz odraslih moških polvojaško formacijo Narodno zaščito (NZ), za izvrševanje sobotažnih in mobilizacijskih akcij, za pomoč odborom OF pri reševanju gospodarskih vprašanj (zbiranje hrane, opreme in denarja za NOV, bolnice in tehnike ter za organiziranje ilegalnih delavnic) pa še posebne gospodarske komisije (GK) ali gospodarsko finančne komisije (GFK). Organizirani so morali torej tudi množične organizacije OF. Iz najboljših aktivistov so imeli nalogo ustvariti oziroma okrepiti partijske organizacije, najagilnejšo mladino pa vključevati v Zvezo komunistične mladine (ZKM).

Zal je ohranjeno arhivsko gradivo nepopolno, da bi si lahko ustvarili jasno sliko živahne organizacijske dejavnosti in presenetljivih uspehov po julijskih okrepih. Tudi ni za vse rajone gradivo enako ohranjeno, zlasti pa so še pomanjkljivi podatki o konkretni dejavnosti

aktivno delo operaterjev — radiotelegrafistov, pa tudi mladih pionirjev, ki želijo delati preproste detektorje in transistorje. Skratka, v takih pogojih klub ni mogel in ne more delati. Brez prostora za vzgajanje in tehnično izpopolnjevanje mladih, klub ne more obstajati, saj je večina članov v klubu mladih. Vojaški obvezniki-operaterji pa bi morali izpolniti obvezo, pa je ne morejo.

Kljub raznim ustnim in pisanim prošnjam pristojnim organom in iskanju, novega prostora niso dobili. Radioklub tako spi, vprašanje pa je, do kdaj bodo v Domžalah organizacije (tudi taborniki so v podobnem položaju), prepuščene same sebi in lastni iniciativi. Na eni strani se uničujejo, ali pa niso dovolj izkoriščena družbena sredstva, ki so bila vložena v opremo, na drugi strani pa nastaja težko popravljiva vrzel v vzgoji in zdravem razvedrilu predvsem mladine.

Tu ne gre za nobeno izsiljevanje ali tarnanje, gre predvsem za to, da ne bomo, kot že vrsto let nazaj, ugotavljali, da ta ali ona organizacija ne dela, ampak da tem organizacijam zagotovimo vsaj minimalne delovne pogoje. Sicer ne moremo trditi, da komuna ne daje sredstev za družbene organizacije, toda vprašanje je, kako se razdeljujejo in uporabljajo. Te organizacije so vendar najno dopolnilo šolske izobrazbe in predvsem tudi šola družbenega upravljanja in vzgajanja mladih. Skrb zanje ne more biti samo v tem, da pridejo predstavniki občinskih forumov na občni zbor nekega društva, ampak v tem, da se spremlja njihovo delo in se jim vsaj malo pomaga.

Zakaj se je na primer letošnjega občnega zbora domžalske

»Svobode« udeležilo vsega skupaj 21 (enaindvajset) članov in gostov?

To gotovo ni slučajno, kot ni slučajno, da je radioklub na cesti in pred razpustom. Idealizma je na ta način kmalu konec. Ali lahko pričakujemo v bližnji prihodnosti dom družbenih organizacij, ali vsaj zboljšanje materialnih pogojev dela?

Jarše

Oktober 1962 je vodovodne cevi v Induplati prvikrat napolnila voda iz domačega vodnjaka.

Pri gradnji homškega vodovoda 1954. leta je tovarna Induplati prispevala glavni delež. Začasno je bilo tudi vode dovolj za industrijsko rabo. Zal so sušni meseci dajali premalo vode tako, da je bil pritisk v ceveh pod normalo in oskrba z vodo negotova. Poleg številnih novogradenj, kamor je bil speljan homški vodovod za potrebe stanovalcev, sta bila in ostala glavna potrošnika Induplati in Lek Mengeš.

Organi samoupravljanja in uprava v Induplati so se odločili, da poglobijo lastni vodnjak ter ga primerno opremijo za svoje potrebe. Izkopna dela je opravilo podjetje Elektrosond iz Zagreba, črpalko pa je dobavilo dunajsko podjetje.

Sedaj je vode dovolj. S pritiskom do 5 Atm dajejo posamezne cevi vodni curek, ki je skoro enako močan tistemu iz gasilske motorne črpalke.

Vodo je analiziral tudi biokemični laboratorij v Ljubljani in jo ocenil za pitno.

ZAKAJ ... ZATO ...

Načenjam staro, za Domžale skorajda že klasično vprašanje in sicer: zakaj so cene mnogih artiklov široke potrošnje in nekaterih živil višje v prodajalnah trgovskega podjetja »Napredek« v Domžalah od cen le-teh v Ljubljani. Ne trdim, da je to primer pri vseh artiklih, ki jih prodaja »Napredek«, vendar naj za primer navedem, da sem kupil avgusta lani v Ljubljani olje za sončenje »Vesolon« po ceni od 190 din, medtem ko je bila cena le-tega v Domžalah 255 din. Prepričan sem, da bi primerjava tudi nekaterih drugih cen pokazala precej podobno sliko.

Sem sicer laik za posle trgovske računic, vendar me zelo zanima (in ne samo mene) struktura polne maloprodajne cene artiklov, ki so pri »Napredku« dražji, kot so enaki artikli v Ljubljani. Sodim, da bi bil skorajda nevzdržen morebitni odgovor, češ da blago podraži prevoz od grosista ali od proizvajalca do detajlista, kakor mi je pred nekaj meseci povsem resno zatrjevala uslužbenka v eni od prodajalnih »Napredka« v Domžalah. Mislim, da večina grosističnih trgovskih podjetij, kakor tudi proizvajalcev, ne vračunava stroške prevoza, ali pa blago dostavlja z lastnimi prevoznimi sredstvi.

Kar zadeva razlike v cenah enakega blaga mislim, da bi vedeli povedati o tem tudi drugi občani.

Prav tako bi težko verjel, da so pri »Napredku« režijski stroški večji kot v Ljubljani, kjer so najemnine lokalov višje in je povprečje strukture kvalifikacij delavcev v trgovini višje, manipulacijski stroški pa prav gotovo ne morejo

povzročiti bistvenih razlik v končni maloprodajni ceni.

Vem in razumem, da obstaja svobodno formiranje maloprodajnih cen, vendar je ta svoboda pri »Napredku« vendarle malo preveč »svobodna«.

Združevanje v gospodarstvu, učeno mu pravimo integracija, ima na splošno za posledico boljše proizvodne ter poslovne uspehe, vendar se je v primeru združitve trgovskega podjetja »Napredek« in trg. podjetja »Planina« v dokajšnji meri prezrl interes potrošnika in ni več zdrave konkurence v cenah, v še kulturnejši postrežbi, v večji izbiri blaga, v posluhu do upravičenih želja potrošnika itd. Stanje sicer ni nezadovoljivo, dosežen je celo relativni napredok, vendar smatram, da bi za nas potrošnike bilo še boljše, če bi bili v Domžalah dve podjetji s špecerijo in s sadjem ter zelenjavo, ali pa da bi ObLO omogočil odpreti v Domžalah poslovno kakemu trgovskemu podjetju iz Ljubljane.

Trgovsko podjetje Napredek

Domžale nam je na gornji do-

pis poslalo naslednji odgovor:

Ne le, da smo dolžni, ampak tudi sami želimo dati pojasnilo piscu članka in potrošnikom na morda njihova upravičena vprašanja, zakaj stane ta ali oni predmet v Domžalah več kot v Ljubljani, ter kako se formirajo prodajne cene pri našem podjetju.

Najprej želimo seznaniti pisca članka in potrošnike, da ima

frontinih organizacij. Suhoparne številke o porastu števila odborov OF nam pomagajo, da si ustvarimo le skromen skelet te velike aktivnosti, ki priča, da je v drugi polovici leta 1943 z ustanovitvijo Šlandrove brigade 8. avgusta na Šipku nad Blagovico nastal velik preobrat ne le na vojaškem področju, temveč tudi na političnem. Partiji je uspelo pritegniti v aktivni boj proti okupatorju na področju današnjih občin Kamnik in Domžale večinoma prebivalstva.

Zasavski rajon. Nekoliko prevelik obseg tega rajona se je pokazal za resno oviro pri delu, zato je bil že 26. avgusta razdeljen na zasavskega in mengškega. Po tej reorganizaciji je rajon obsegal 5 občin (Dolsko, Dol, St. Jakob, Dragomelj, Ihan), 34 vasi in 2 tovarni. Na področju rajona je obstajalo konec avgusta 5 občinskih NOO, 10 odborov SNP, 5 odborov SPZZ, 7 odborov ZSM, v štirih občinah so že tudi delovale GK in NZ. Ze mesec dni kasneje je število odborov SNP naraslo na 24, odborov SPZZ je bilo 18, odborov ZSM 20, NZ pa je bila organizirana v 5 vodov in 24 desetih, GK

je imela v začetku oktobra 1430 RM dohodkov, za partizanske edinice pa, ki se bodo izdrževale na njihovem teritoriju, so pripravili preko 750 kg raznih živil. SNP je v istem času podpirala 16 družin s skupaj 580 RM, mladinski odbori pa so zbrali 325 RM in velike količine papirja za redno izhajanje Radio poročil v rajonski tehniki.

Do srede januarja 1944 je bila vzpostavljena že celotna organizacija OF v rajonu. Poleg rajonskega NOO so obstajali še 4 občinski in 24 vaških NOO, 4 občinski in 26 vaških odborov ZSM, 4 občinski in 22 vaških odborov SPZZ, 4 občinski in 24 vaških odborov SNP ter bataljon NZ s 3 četami, 9 vodi in 27 desetini. SNP je v začetku 1944, leta podpirala 35 družin s 1615 RM. Posebno aktivna pa je bila NZ, ki je decembra 1943 izvedla dve veliki sabotažni akciji — požagala 38 telefonskih drog in razrezala 300 m žice telefonske napeljave.

Zanimivo je še poročilo občinskega NOO Ihan. Iz njega je razvidno, da je odbor od novembra 1942 do julija 1943 zbral 5552 RM in izročil partizanskim

enotam preko 750 kg raznih živil, kar dokazuje lepo dejavnost odborov OF že pred velikimi organizacijskimi spremembami.

Domžalski rajon. Obsegal je 1 trg, 76 vasi in 11 tovarn. Razdeljen je bil na 8 občin — Domžale, Vir, Količevo, Javorščica, Krtina, Lukovica, Krašnja in Blagovica.

Ze 31. julija je v rajonu delovalo 18 vaških in 2 občinska NOO. Bili so zelo aktivni in so v nekaj dneh zbrali za podporo žrtvam fašističnega nasilja 5200 RM. Tudi mobilizacija je v rajonu dobro potekala. Poročilo iz srede avgusta navaja, da je samo v zadnjih treh tednih odšlo v partizane 98 novih borcev. Isto poročilo tudi ugotavlja, da se je OF široko razmahnila in v rajonu deluje 6 občinskih NOO, 2 odbora DE, 16 vaških, 3 mestni in 2 tovarniška odbora ZSM, 3 vaški odbori SPZZ in 4 odbori SNP.

Tudi obseg domžalskega rajona je postal ovira razmahu organizacij OF. 20. oktobra je bil predvsem za področje Crnega grabna ustanovljen lukovski rajon. S tem se je obseg domžalskega rajona zmanjšal na 1 trg, 41 vasi in 11 tovarn.

naše podjetje predpisano maksimalno povprečno maržo, ki sme znašati do 17 % na nabavno oz. fakturno ceno ali 14,5 % na prodajno ceno, ter da le-te naše podjetje do danes še ni preko-račilo, niti je ne dosega. Seveda ne mislimo zanikati, da kljub temu, da naše podjetje ne presega maksimalno določene povprečne marže niso nekateri predmeti v naših trgovinah dražji, seveda pa upravičeno trdimo, da so mnogi, predvsem osnovni življenjski predmeti cenejši, kot v Ljubljani. Prav tako želimo potrošnike tudi seznaniti, da je predpisana maksimalna povprečna marža za naše podjetje nižja od marž, določenih za mnoga druga trgovska podjetja, kjer znaša celo do 22 %, čeprav ima naše podjetje vrsto poslovnih enot, ki so za podjetje iz ekonomskega vidika manj interesantne, vendar narekujejo njihov obstoj krajevne potrebe. Zato je napačno mnenje pisca članka, da naše podjetje s svobodnim formiranjem cen izkorišča položaj na tržišču, ki je nastal po združitvi obeh trgovskih podjetij v Domžalah. Dokaz, da se naše podjetje trudi, da kar najbolje in po čim nižjih cenah oskrbi potrošnike, je tudi stalen porast blagovnega prometa, čeprav je k temu dvigu pripomogla v nemali meri tudi modernizacija trgovskih lokalov, v precejšnji meri izvršena s sredstvi sklada podjetja.

Ali je tudi pri ObLO Domžale osnovana komisija ali odbor za prošnje in pritožbe občanov?

Ali je bila tudi pri ObLO Domžale osnovana komisija za ugotavljanje izvora premoženja. Zanima me sestav te komisije in rezultati njenega dose-danjega dela ter težave, na kate-re je naletela pri svojem delu, kakor tudi to, zakaj niso objavljeni javnosti rezultati njenega dela.

Kolikor je komisija za izdelavo statuta ObLO Domžale že izdelala osnutek le-tega, predlagam, da bi Občinski poročevalc začel s prvo prihodnjo številko objavljati po vrsti dele statuta, pravzaprav osnutka statuta, da bi imeli občani dovolj časa, da se dodobra seznanijo z njegovo vsebino; tako bi lahko pripravili svoje morebitne spremembevalne in dopolnilne predloge že pred razpravo o osnutku statuta.

Za izdelavo osnutka statuta občine Domžale je občinski ljudski odbor pred časom ime-

noval 21 člansko komisijo, v kateri so predstavniki politično-družbenih organizacij ter ustrezni strokovnjaki. Ta komisija je ob sodelovanju več podkomisij osnutek pripravila, naš list pa je že v prejšnji številki kot uvod v razpravo o statutu objavil sestavek o krajevnih skupnostih. Strinjamo se s predlogom dopisnika in bomo v naslednjih številkah objavili celotno besedilo osnutka statuta, bralce pa prosimo, da sporoče svoje pripombe in predloge. V današnji številki objavljamo prvih deset členov.

Predlagam, da ObLO Domžale pretehta potrebo in pogoje za ustanovitev centra ali zavoda za socialno delo pri ObLO Domžale, kakor ga imajo tudi nekatere druge industrijsko razvite občine, kajti opravičeno smatram, da bi tako organiziran in strokovno usposobljen kader bodočega centra ali zavoda za socialno delo v Domžalah imel široko področje dela in uspešneje sodeloval pri reševanju socialnih zadev, ki

so na področju naše občine pereče.

Mnogo je bilo pisanega, še več pa govorjenja o problemih stanovanjske izgradnje v domažalski občini. Stanovanj ni za vse, mnogi pa bi želeli rešiti ta svoj osnovni problem tako, da bi si sami zgradili dom ali pa se vključili v kakršno koli obliko zadrudne ali drugačne gradnje. Želeli bi vedeti, kakšni so pogoji za individualno privatno gradnjo in kje se v naši občini lahko gradi, kakor tudi, pod kakšnimi pogoji pride lahko interes do stanovanja v blokih, ki se grade iz sredstev sklada za stanovanjsko izgradnjo?

Zobna ambulanta v Domžalah zlasti pa njena čakalnica sta tipičen primer kako taka ustanova ne sme izgledati. Vsi vemo, da je zobozdravstvenim delavcem težko delati pod takim pogoji, še težje pa je klientu čakati v čakalnici kakršna je ta.

Zanima me, kaj mislijo pristojni organi in kdaj bodo poskrbeli, da bo ta prepotrebna ambulanta v pravem pomenu besede služila svojemu namenu.

Športni kolektivi naj bodo vzgojitelji mladine

Telesna kultura ima vedno odločilnejši pomen tudi pri vzgoji mladine v dobre člane naše socialistične skupnosti. Da bi dobili nekaj misli pa tudi podatkov o tem, kako športni kolektivi v naši občini izpolnjujejo to svojo nalogo, smo se obrnil na predsednika občinskega odbora SZDL Domžale, Jerneja Leniča. Nekaj misli s tega pomenka posredujemo tudi našim bralcem.

Tovariš Lenič je mnenja, da naša društva, posebno športna, posvečajo pri svojem delu največ pozornosti strokovnemu kvalitetnemu dvigu svojega članstva, pri tem pa prevečkrat pozabljajo na vzgojne naloge, ki bi jih morala društva vršiti in pa na to, da bi napravila šport in telesno vzgojo pristopno kar največjemu številu naše mladine obeh spolov. Telesno vzgojne organizacije in aktivni po tovarnah bi morali postati pomembnejši činitelj pri vzgoji naše mladine, zlasti še tiste, ki po obveznem šolanju odhaja v poklice. Prav ta mladina med 15. in 20. letom starosti je najpogosteje prepuščena sama sebi in zato vse prerada zaide na zdravju škodljivo stranpota.

Zanimanje za vse vrste športne aktivnosti med mladino v

občini je veliko. Telesno vzgojna društva bi morala to razpoloženje izokristiti, množično zajeti to mladino in na ta način nanjo vzgojno pozitivno vplivati. Društva bi tako razširila svoje vrste, hkrati pa bi mladino odtegnila negativnim vzgojnim vplivom ceste in lokalov in jo vzgojila v duhu plemenitih in tovariških medsebojnih odnosov.

Zaenkrat je množičnost in s tem zvezano kvaliteto uspelo doseči le košarkarjem, pa tudi ti imajo še mnogo neizkoriščenih možnosti, predvsem v razširitvi svoje športne panoge na druge večje kraje v občini.

Društva si morajo prizadevati, da dobe dober strokovni kader, ki bi bil skupno s telesno-vzgojnimi učitelji po šolah porok za pravilno in uspešno vodenje telesne vzgojne politike v občini.

Razumljivo je, da bo potrebno društvom za nemoteno delo preskrbeti finančna sredstva, posebno za nabavo rekvizitov in udeležbo na tekmovanjih, pa tudi za trenerski kader, ki bo mladino usposabljal za tekmovanje. Med drugimi bodo morali tudi krajevni odborj SZDL na terenu posvetiti v bodoče več pozornosti telesni vzgoji, kajti le s skupnimi napori vseh

Športni dogodki v občini

Smučanje

Ceprav smo sredi zime, še nimamo pravega snega, ki bi bil v veselje mladini, posebno pa še našim smučarjem. Ihanški smučarji pa se kljub temu na snežno sezono pridno pripravljajo in so že popravili 45-metrsko skakalnico tako, da je usposobljena za tekmovanje. Če bo snega dovolj, bomo letos v Ihanu lahko gledali smučarje — skakalce, ki bodo na tej skakalnici tekmovali za občinsko in okrajno prvenstvo.

Ihanški smučarji so se udeležili tudi mednarodnih smučarskih tekem v telih v Bohinj in z mladinsko ekipo dosegli prav lepe uspehe. V zagrižen in enakovredni borbi na 7,5 km dolgi progi je zmagal Pavel Kobilca z Gorij pri Bledu, na šesto mesto pa se je plasiral Jože Majcen iz Ihana in tako pustil za sabo poleg mnogih domačih tekmovalcev tudi enega Italijana. Odličen uspeh je dosegla tudi mladinska štafeta, ki je na progi 3 × 5 km zasedla četrto mesto. Najboljši smučar v štafeti Ihana. Majcen je imel med te-

kači devetih ekip četrto najboljši čas. Ihanci torej tudi letos dosegaajo v smučanju lepe uspehe kljub neugodnim pogojem in pomanjkanju snega, kar kaže, da je društvo v dobrih rokah in da so tekmovalci zagrizeni borci za ugled svojega društva in športa v naši občini nasploh.

Kegljanje

Kegljači Domžal sodelujejo v zimski sezoni na ekipnem prvenstvu Ljubljane v tekmovanju 8 × 200 lučajev. Ekipe je po prvem delu tekmovanja na drugem mestu za ekipo Gradisa, ki ima 6610 podrtih kegljev. Naši so jih podrli 6491, od tega Del Bello 810, Volčini 807, Zupančič 755, Vulkan 810, Smid 839, Zupanc 854, Janežič 784, Vavpetič 832.

Na štiristeznem kegljišču Gradisa in Slovana v Ljubljani se bo pomerilo 225 kegljačev na odprtem prvenstvu posameznikov na 200 lučajev. Dosedaj je kegljalo 130 tekmovalcev, med katerimi vodi Modic iz Ljubljane z 882 podrtimi keglji, drugi pa je domažalski tekmovalc Zupanc z 867 podrtimi keglji. To je zelo lep uspeh, saj je pustil za seboj celo državne reprezentante Groma, Likovnika in Starca. Ekipe Domžal sodeluje na tem tekmovanju s 36 kegljači.

zavestnih družbenih sil bo dosežen naš skupen cilj, množična telesna vzgoja na naprednih vzgojnih principih.